

El papa Francesc, en una trobada amb l'episcopat de Centreamèrica durant el seu viatge apostòlic a Panamà el gener del 2019.

Sintonia afectiva i efectiva amb Francesc

Els episcopats alemany i llatinoamericà treballen des de fa temps per una Església sinodal

P 8-13

**1 de Maig: treball
digne, retribuït
adequadament
i segur**

P 20-21

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

La reforma de la cúria

El cos humà és un sistema biològic altament complex. Des que vam ser concebuts, fins al moment de la nostra mort, les estructures del nostre cos són regenerades constantment, de manera que hi ha un equilibri entre creació i destrucció, perquè la vida segueixi el seu camí. Si el creixement és més ràpid que la destrucció, es produeixen desordres com el càncer. Si, en canvi, és la destrucció la que pren la iniciativa, el deteriorament i l'envel·liment minen el funcionament normal del cos humà.

Sant Pau utilitza la metàfora del cos humà per parlar de l'Església, a la qual identifica amb el Cos de Crist. Potser podem estendre aquesta comparació a la cúria romana, l'organisme que ajuda el Papa a portar a terme la seva sol·licitud per tota l'Església. Aquest òrgan del cos eclesial està cridat també a renovar-se per poder subsistir, perquè l'avenç de l'Església pel mar de la història requereix poder respondre als reptes de cada moment.

Amb el document *Praedicate Evangelium*, el papa Francesc culmina tota una sèrie de reformes que ha anat formulant amb l'ajuda d'un grup de cardenals assessors. L'Església, en ser d'institució divina i, a la vegada, estar formada per homes, requereix d'ajus-

taments que permetin transmetre la fe a tots els homes. Tota reforma s'ha de basar en la finalitat última de l'Església, que no és altra que predicar Jesucrist, mort i ressuscitat.

En el quadre *La vocació de Sant Mateu*, de Caravaggio, hi veiem sant Pere situat entre Jesucrist i la taula de recaptadors d'impostos on hi ha assegut Mateu amb els seus col·legues d'ofici. És significatiu fer notar que sant Pere intenta imitar el gest de Jesús. L'Església vol transmetre el gest del seu Mestre. Però podem llegir aquest gest com una realitat que està entre Crist i els fidels, de manera que pot ser que vehiculi la veritat o bé l'obstaculitzi. Si es donés aquest segon cas, és quan l'Església, com a cos orgànic, hauria de reformar les seves estructures i els seus organismes, per poder transmetre de manera més fiable i exacta els dons de Déu.

La tasca no és fàcil i requereix el tremp d'un cirurgià, perquè es talli el que sobra i impedeix la vida, però sense treure ni una sola coma a la veritat que l'Església ens transmet des del començament del cristianisme. Prequem perquè aquesta operació pugui ser portada a terme per mans més expertes i assegurui un creixement sa del Cos de Crist.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

15

Vida eclesial

24

Opinió

25

Reportatge

28

Carta dominical

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

Els Mínims del Guinardó, 121 anys de veïnat

PÀGINA 25-27

22-23
El claretia tarragoní Matias Augé

Joan Maria Jané Coca, impulsor de la represa de les obres del santuari de Montferri

PÀGINA 36-38

Francesc demana honorar els ancians

PÀGINA 16-17

47 Ignacio M. Doñoro de los Ríos, fundador
de Hogar Nazaret a l'Amazònia peruana

La setmana en tuits

SACHIN JOSE
@SACHINETTIYIL

Periodista catòlic

Ha mort Vicki Thorn, la fundadora del Projecte Raquel, un ministeri de curació per a dones després de l'avortament

IGNASI MORETA
@IGNASIMORETA

Editor de Fragmenta

No direm Pasqua, direm «l'arribada de la primavera». No direm Sant Joan, direm «solstici d'estiu». No direm Nadal, direm «festes d'hivern». I així fins que la idiotització sigui completa

MOHAMED EL AMRANI
@MOHAMEDELAMRANI

Comunicador i emprenedor social
Només un cop cada 33 anys coincideixen la Pasqua cristiana, la jueva i el Ramadà. Ara és un d'aquests moments

RAMON CARBONELL
@RAMONCARBONELL6

Director de Càritas diocesana de Sant Feliu de Llobregat
Dia de Pasqua intens. El cor com-mogut, molt feliç per la Vida Nova del germà Bernat de Taizé. Que Déu et beneeixi per tota la vida!

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Un conseller prudent

El programa *El Matí a Ràdio Estel*, que presenta Pol Marsà de 8 a 10.30h i Mercè Raga de 10.30 a 13.45h, acaba de superar les 150 edicions amb una llarga llista de personalitats dels àmbits polític, social, econòmic i cultural. Una de les últimes visites ha estat la del conseller de Salut, Josep Maria Argimon, concretament el 21 d'abril, l'endemà que la mascareta deixés de ser obligatòria als interiors. Argimon va qualificar aquesta retirada de «pas endavant, tot i que haurem d'estar expectants per si hem d'acabar fent un pas enrere».

Argimon va comentar que, «en llocs molt concorreguts on ens podem creuar amb molta gent o en el transport públic, és recomanable l'ús de la mascareta perquè difícilment es podrà mantenir una distància d'un metre i mig». Igualment va comentar que l'estiu podria ser més tranquil pel que fa a la propagació del virus pel bon temps i perquè hi ha més ventilació, però va avisar que, a la tardor, hi podria haver una nova onada. El titular de Salut es va mostrar en contra d'administrar la quarta dosi de la vacuna més enllà de les persones que siguin de risc.

L'efemèride de la setmana

2 de maig del 1980: sant Joan Pau II inicia un viatge d'11 dies a l'Àfrica, un dels seus viatges més llargs.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Divendres Sant va ser viscut d'una manera diferent als llocs en guerra. A Ucraïna, el cardenal Konrad Krajewski va presidir el Via Crucis a la ciutat de Borodyanka, devastada per la invasió russa, i es va agenollar davant d'una de les fosses comunes. Krajewski va assegurar que «l'amor de Jesús ressuscitat canviarà l'amargor d'aquest temps».

DES DEL MONESTIR

JOSEP MIQUEL BAUSSET

Monjo de Montserrat

«I amb una joia plena de deler espiritual esperi la santa Pasqua»

És així com sant Benet, a la seva Regla, demana als monjos que visquem la Quaresma: amb una joia plena de deler espiritual. Cal recordar que la Regla Beneditina és un text cristocèntric i plenament pasqual. De fet, la Regla presenta la Pasqua com el centre i el nucli de la vida del monjo. I per això sant Benet estructura aquest text, en funció de la Pasqua. Així, el capítol 15 estableix «en quin temps s'ha de dir l'al·leluia»; al capítol 41, sant Benet estableix les hores dels àpats, d'acord amb la Pasqua. I encara, el capítol 48 organitza el treball manual dels monjos, tenint en compte el temps litúrgic que se celebra, amb la Pasqua com a eix vertebrador de la vida de monestir.

Per això, plens de goig, cele-

brem la Pasqua, ja que la mort no podia encadenar l'autor de la vida. El Senyor no ha pogut ser empresonat per la pedra que tancava el sepulcre, perquè la pedra no podia retenir la força immensa de l'amor manifestat a la creu.

El crucificat ara viu per sempre i ens acompanya cada dia en el camí de la vida. És aquesta la gran notícia que ha canviat el curs de la història, com diu el beat Elred: «En la nostra Pasqua Crist és immolat» i vencedor de la mort, surt del sepulcre ple de glòria.

Crist ha ressuscitat! Aquesta és la gran notícia que els cristians hem de proclamar plens de joia, ja que amb la Pasqua, el Senyor ens deslliura dels lligams de la mort i re-

nova la fe i l'esperança de l'Església.

Com ha dit el teòleg Joseba Andoni Pagola, «la festa de Pasqua ens convida a reemplaçar l'angoixa de la mort per la certesa de la resurrecció». Per això «podem viure amb confiança. Podem esperar més enllà de la mort. Podem avançar sense caure en la tristesa de la vellesa».

La resurrecció del Senyor porta una vida nova als creients, ja que el pas de Jesús de la mort a la vida, és també, ja ara, el nostre pas d'una vida caduca i envellida, a la vida de Déu, al goig i a la fraternitat.

La resurrecció del Senyor porta una vida nova als creients

ELOI ARAN SALA

Cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya

LA SAL DE LA TERRA

El més gran «spoiler»

D'acord, els nostres alumnes avalen la pràctica que, si saps la resposta d'un examen d'avançada, posaràs la resposta correcta. Ara bé, com respondre a l'examen de l'amor del qual parlava sant Joan de la Creu: «*Al atardecer de la vida nos examinaran en amor*»? Possiblement, atès que la pregunta es formula per a les darreries de l'existència, no sigui una qüestió que interessi gaire ni a un jove per la seva manca de perspectiva temporal ni, malauradament, a un adult immers en la practicitat del quotidià.

Si encara anem més enllà del propi recorregut vital i allarguem la mirada a la vesprada del darrer home, segueix interessant la pregunta de l'examen? Possiblement s'entengui ja com una qüestió metafísica però cal recordar com,

per exemple, l'any 1992 el polític Francis Fukuyama anunciava una nova resposta a *La fi de la Història*: la resposta correcta ja no és l'amor, ni la utopia, ni la lluita de classes, sinó el triomf del pensament únic i la democràcia liberal.

Sigui com sigui, havent encetat la primavera estacional i, amb ella, la vivència renovada de la Pasqua per la Setmana Santa, una pregunta tornarà a planar a les aules de les escoles cristianes en relació amb l'examen vital: Què és això de la Resurrecció? No hi podem respondre de qualsevol manera. Certament,

Visquem aquesta Pasqua a l'escola com una autèntica obra d'art

és «un misteri», però no en el sentit d'un enigma que es resolgui per la raó, sinó que és misteriós que aquell *maleït crucificat* sigui el *beneït Déu*.

Visquem aquesta Pasqua a l'escola com una autèntica obra d'art (aquella a la qual no cansa tornar-hi una vegada i una altra) perquè en aquest cíclic retorn a allò darrer es va fent cada cop més present el Misteri d'Amor de Déu. Se sol emprar l'anglicisme *spoiler* a aquella persona que revela el final d'una trama, com aquell qui «estripa» el llençol que amaga la contemplació de l'obra. Redescobrim altra vegada Crist als nostres alumnes com «el més gran *spoiler*», aquell qui esquinça el vel del temple (Mc 15,38) per donar-nos accés a un Déu inesperat.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Una economia al servei de la persona

Avui celebrem Sant Josep Obrer, patró dels treballadors, data que coincideix amb el Dia Mundial del Treball. El fet que aquest any la festa s'escaigui en diumenge em demana una reflexió sobre el valor humà i cristià del treball.

«El treball és dignitat», diu sovint el papa Francesc. Aquest mateix lema ja ens dona la pista per situar el treball en el context de l'humanisme cristià. El greu problema actual és l'escassetat i la precarietat de les condicions de treball, que afecten un sector important de la població en edat de treballar.

El treball és un dret fonamental, però a moltes persones se'ls ha arrabassat. Molts ciutadans desesperats que es troben a l'atur truquen a la porta de les parròquies i l'únic que volen és trobar una feina digna que els permeti tirar endavant, sobretot, en el cas de famílies vulnerables. Des de les Càritas diocesanes i parroquials s'acullen i acompanyen aquestes persones marcades pel patiment i l'angoixa.

Tot i les incerteses que provoca la guerra a Ucraïna i els estralls que ha causat la pandèmia en la nostra economia, sembla que hi hauria una tendència de recuperació en les xifres d'ocupació. Certament, l'atur disminueix, però darrere les dades hi ha una realitat que ens hauria de preocupar: l'empobriement constant i la desigualtat laboral. Potser hi ha més treballadors que treballen, però són treballadors més pobres. Tenir feina digna ja no és un dret, sinó un privilegi per a moltes persones. La

realitat global de la nostra diòcesi és que una de cada tres persones viu en exclusió social, és a dir, gairebé un milió de persones (cf. Informe FOESSA).

El papa Francesc defensa incansablement la necessitat d'articular una economia al servei de la persona. Insisteix que la persona és el centre de gravetat, el valor essencial de la societat i que l'economia s'ha de posar al seu servei i no a l'inrevés. Lamentablement, ara per ara, el paradigma neoliberal que regeix l'economia global i que converteix el món en un gran mercat és nociu per a una gran part de la humanitat. Per això proposa trobar un nou paradigma econòmic, que en paraules del papa Benet XVI, hauria d'estar fonamentat en una ètica «amiga de la persona» (*Caritas in veritate*, 45). El que diu el papa Francesc està en plena sintonia amb el pensament de Benet XVI.

Tenir accés a un treball digne és la millor de les polítiques socials. Per això, cal que les administracions públiques s'esforcin per crear les condicions idònies, perquè els empresaris i emprenedors inverteixin en activitats econòmiques que generin feina. Demanem novament als nostres governants, als empresaris, als sindicats i als diferents agents socials un gran pacte per aturar l'increment de la pobresa promovent una feina digna.

Benvolguts germans i germanes, cal que actuem per construir entre tots una societat més humana i fraterna. Que així sigui.

Alemanya i Llatinoamèrica, episcopats al compàs de Francesc

**Diverses Esglésies treballen des de fa temps
en el mètode sinodal que proposa el Papa**

A l'octubre del 2021 el papa Francesc va inaugurar el Sínode sobre la Sinodalitat, que es desenvolupa en un procés nou de dos anys que culminarà amb la XVI Assemblea General Ordinària de Bisbes.

ROLAND MÜLLER
«En general, l'Església i l'episcopat a Alemanya estan molt en la línia de Francesc. Molts interpreten que aporta a l'Església un rostre jove, més emotiu i proper a la gent»

Si bé la imatge del poder a l'Església catòlica no es correspon amb una «monarquia absoluta», per la descentralització del seu exercici a les diòcesis i els seus bisbes, l'ascendència i lideratge espiritual del Papa són un fet. Això ho explica el vaticanista Juan Vicente Boo al seu llibre *Descifrando el Vaticano. Desde dentro y desde fuera* (Espasa, 2021): «Cada Papa lliura una batalla contra l'«oxidació» i «fossilització» de les estructures eclesials que, en quedar-se sense espiritualitat, esdevenen focus de funcionalisme on s'encomana la «cardioesclerosi».

Així doncs, entre tota aquesta diversitat de tarannàs (3.200 circumscripcions eclesiàstiques arreu del món) hi podem trobar episcopats que sintonitzen poc o molt amb el papa Francesc. Entre aquests episcopats alineats amb el Papa argentí trobem l'alemany i el llatinoamericà, particularment aquest darrer, amb experiències de sinodalitat molt anteriors al fet que aquest concepte s'hagi generalitzat a l'Església catòlica amb motiu del Sínode de bisbes (actualment en fase diocesana) que culminarà l'octubre del 2023 dedicat a la qüestió.

«Francesc va ser ben rebut com un pontífex amb un programa renovador. Ara bé, la identificació de l'epis-

copat alemany amb l'actual pontificat és relativa; és simplificador fer aquest exercici, atès que l'Església alemanya té molts matisos», afirma María-Paz López, corresponsal de *La Vanguardia* a Berlín i que també ho va ser al Vaticà. Per la seva banda, Roland Müller, teòleg i redactor al portal web Katholisch.de, assegura que «en general, l'Església i l'episcopat a Alemanya es troben molt en la línia de Francesc. Molts interpreten que aporta a l'Església un rostre jove, més emotiu i proper a la gent, fins i tot més que el papa alemany Benet XVI. De les 27 diòcesis a Alemanya, hi ha una minoria de 7 o 8 que són més conservadors i estan preocupats pel pontificat de Francesc, tenen por que canviï la doctrina de l'Església».

A Alemanya es valora l'agenda reformista del papa Francesc: «En general, els bisbes i els catòlics tenen fe en el fet que el Papa farà canvis, però n'hi ha d'altres que se senten decebuts perquè les reformes no arriben tan ràpid o no són tan profundes com esperen. De vegades des d'Alemanya no s'entén el Papa, que emet senyals contradictoris, per exemple, amb els homosexuals», resumeix Müller. En aquesta línia de les reformes, a Alemanya ja es va iniciar el 2019 un

procés de debats anomenat *Camí sinodal*, impulsat per la Conferència Episcopal Alemanya (DBK) i el Comitè Central dels Catòlics Alemanys-ZdK.

A la seva tercera assemblea, celebrada a Frankfurt el febrer passat, 230 delegats (bisbes, laics del ZdK, representants d'ordes religiosos i altres instàncies eclesials) van debatre i van votar propostes per enviar al Papa (que per a la seva aprovació requerien el vot favorable de dos terços dels bisbes). «El papa Francesc encoratjava al debat i quan van sortir temes més delicats com ara el celibat sacerdotal, la moral sexual, la distribució del poder dins de l'Església i el rol de les dones a la institució, es demanava anar-hi amb compte. La qüestió era si es tractava d'un procés participatiu o si debatre sobre aquests temes era anar massa lluny, i això ha portat al descontentament del poderosíssim ZdK», explica María-Paz López.

El debat ara mateix és com conjuminar el treball del Camí sinodal amb el procés sinodal que ha iniciat el papa Francesc: «La majoria de bisbes i catòlics demanen continuar amb el Camí sinodal. Una minoria ha demanat aturar-lo perquè tenen por que l'Església a Alemanya perdi el lligam amb l'Església universal, ja que des del Camí sinodal s'han aprovat manifestos en què es demanen diaconesses i sacerdotesses femenines. Ja hi ha hagut bisbes de Polònia i d'Escandinàvia que han escrit cartes obertes on mostren la seva preocupació. El president de la Conferència Episcopal d'Alemanya, Georg Batzing, ha assegurat que no existirà aquest cisma, però que cal parlar obertament d'aquests temes», manté Müller.

Tot això sense oblidar que l'alemanya és una Església que «pateix els mateixos problemes que la resta i que està tocada per com es gestionen els errors del passat relacionats amb els abusos sexuals a menors. Això tensiona l'Església i fa que estigui més amoïnada per aquesta qüestió», analitza María-Paz López. En efecte, la Conferència Episcopal Alemanya va publicar el 2018 un estudi elaborat per quatre instituts de recerca de les Universitats de Mannheim, Heidelberg i Giessen

Arxidiòcesi de Munic i Frisinga

(l'informe MHG), en relació amb els abusos sexuals comesos per clergues catòlics entre el 1946 i el 2014 i, tot seguit, diverses diòcesis han elaborat altres informes amb diferents accents (legal, sociològic, històric). La corresponsal subratlla, amb tot, que en aquest punt «la diferència fonamental pel que fa a altres països és que moltes diòcesis alemanyes han encarregat informes a organismes independents (generalment despatxos d'advocats). Això té un valor com a valentia de l'Església. Una altra cosa és què s'ha fet amb aquests informes, si s'han fet públics o han servit per a alguna cosa».

L'Assemblea Eclesial d'Amèrica Llatina i el Carib, una nova institució sinodal a l'Església universal

El fet que Francesc sigui el primer Papa de nacionalitat argentina òbviament comporta una sintonia natural amb l'episcopat llatinoamericà. De fet, el laic i teòleg veneçolà Rafael Luciani sosté que «*Evangelii gaudium* (EG) és la recepció que el papa Francesc fa del magisteri llatinoamericà i el seu aprofundiment

MARÍA-PAZ LÓPEZ
«L'alemanya és una Església més moderna que altres perquè sempre equilibra forces i coopera amb l'Església evangèlica»

RAFAEL LUCIANI
«A Llatinoamèrica hi ha una sintonia amb Francesc com a bisbe llatinoamericà, la clau és el pas de la col·legialitat afectiva a l'efectiva, que porti a canvis estructurals»

El bisbe auxiliar de l'arxidiòcesi de Munic i Frisinga, Rupert Graf zu Stolberg, en una pregària interreligiosa per la pau a Ucraïna, el 27 de març passat a Munic.

com a pontífex a l'Església universal. Al començament, hi havia el risc i la crítica d'algunes persones que Francesc va voler llatinoamericanitzar l'Església, però aquestes veus han emmutit amb el tema de la sinodalitat». Luciani recorda que Bergoglio va ser el coordinador de la redacció del document final de la Conferència d'Aparecida, «amb un concepte clau: la *conversió pastoral*, que després s'integra a EG».

Aquestes conferències generals de l'episcopat que neixen a Medellín (1968) i que se celebren cada deu o dotze anys «són una cosa molt identitària a Amèrica Llatina, ja que ofereixen a tot el continent una visió de conjunt per a l'acció pastoral i a través seu hi ha una línia de recepció del Concili Vaticà», subratlla Luciani. Un dels fruits d'aquestes conferències ha estat el CELAM (Consell Episcopal Llatinoamericà), del qual Luciani és pèrit, i que neix amb anterioritat al Concili Vaticà II sota el «principi de la col·legialitat afectiva, atès que ja hi havia un esperit de col·laboració i treball entre els episcopats».

Recentment, «el CELAM va convocar la celebració de la Primera Assemblea Eclesial d'Amèrica Llatina i el Carib, que és la primera estructura sinodal que hi ha a l'Església universal i està formada per bisbes (20%), i la resta són laics, vida religiosa, moviments populars (alguns de no catòlics). Així doncs, és representativa de tot el poble de Déu i no tan sols de l'episcopat», detalla Luciani. Ara bé, es tracta d'una «assemblea eclesial que no té autoritat com a institució, en què els bisbes no són majoria, i això planteja interrogants en relació amb la seva autoritat sobre les conferències episcopals. Això no obstant, aquesta institució representa l'emergència d'una eclesialitat sinodal», planteja Luciani.

A més d'aquesta «visió de conjunt, com a regió, que suposa una pastoral comuna que no té lloc en altres continents», el CELAM «fa una tasca de servei a les conferències episcopals a l'àmbit de la formació, de la planificació en l'ajuda pastoral...», destaca Luciani. S'hi afegeix un treball en conjunt entre

A Llatinoamèrica hi ha diferents processos de consulta en marxa com el Sínode arxidiocesà de Buenos Aires o la consulta per a la renovació de l'arxidiòcesi de Lima.

l'episcopat i la vida religiosa representada a la CLAR (Confederació Llatinoamericana de Religiosos/es), impulsat pel papa Francesc.

Ser «Església dels pobres»

La *teologia del poble* és un dels fils conductors del papa Francesc, una cosa que queda ben palesa en el seu contacte directe amb els ciutadans, en les seves visites a barris empobrits... «La teologia del poble és com la recepció argentina de la teologia de l'alliberament (Juan Carlos Scannone, que va ser professor de Bergoglio, així ho va admetre) en un context específic, on va adquirir una forma més popular, sociocultural i religiosa, i menys política», relata Luciani.

Aquesta vocació envers el poble ha configurat «una Església pastoralment més horitzontal que en altres llocs. És a dir, una Església que, en els models de parròquia, de relació amb la societat, flueix del que és pastoral al que és social». Ara bé, Luciani remarca que «el problema és que la formació als seminaris continua sent vertical; el que és pastoral s'entén com anar un parell d'hores a una parròquia i la resta de la setmana és al Seminari. El repte és com fer que la vida diocesana incorpori aquesta visió pastoral més horitzontal».

En qualsevol cas, i pel que fa a la sincronia amb el papa Francesc, Luciani opina que «a l'episcopat llatinoamericà hi ha de tot. Hi ha bisbes que fan recepció d'aquest moment eclesial que impulsa Francesc, però també n'hi ha d'altres que no posen en pràctica allò que impulsa el Papa. És cert que a Llatinoamèrica, com que hi ha col·legialitat afectiva, hi ha una sintonia amb Francesc com a bisbe llatinoamericà, però la clau és el pas de la col·legialitat afectiva a l'efectiva, que porti a canvis estructurals». Aquesta voluntat de *reforma permanent*, segons Luciani, és al cor del programa de Francesc: «*Evangelii gaudium* diu que cal fer una reforma permanent com va demanar el Concili. Així, doncs, un episcopat que no tingui la intenció de reformar certes institucions no portarà a la conversió eclesial.»

A la vegada, a Alemanya «co-

Treballs durant la tercera assemblea del Camí sinodal, celebrada a Frankfurt el febrer passat.

existeixen sectors de l'Església que són defensors de la diversitat. Hi ha bisbes que estan més o menys en contra de manifestacions públiques com la de 125 religiosos i sacerdots que han demanat a l'Església que deixi de discriminar-los com a col·lectiu LGTBI. Tot això generarà canvis quan hi ha massa crítica suficient», constata María-Paz López. Un altre àmbit on també s'ha revelat aquest dissentiment és en la benedicció de matrimonis homosexuals que el *responsum* a un *dubium* de la Congregació per a la Doctrina de la Fe (març 2021) declarava il·legal i que ha rebut la crítica de 277 teòlegs alemanys i 2.600 sacerdots i diaques que han fet una crida a no aplicar aquesta nota. Així, doncs, en diferents ciutats s'ha celebrat l'esdeveniment *Benedicció per a tothom* amb l'aquiescència de diferents bisbats i, en canvi, bisbes de diòcesis del sud d'Alemanya no s'hi han sumat.

La sinodalitat es practica «pedalejant»

A Llatinoamèrica hi havia diferents processos de consulta, d'escolta i de discerniment en marxa abans de convocar-se el Sínode

sobre la Sinodalitat. «Aquesta pràctica és pròpia de l'Església llatinoamericana, la qüestió és que el que és escoltat ha de ser reconegut per l'autoritat episcopal i una crida perquè aquesta autoritat es converteixi i canviï. Aquí hi ha el repte: si es fa s'haurà aconseguit una manera sinodal de ser Església, si no es fa el pas i només ens quedem en el fet d'escoltar la gent, generarem més frustració», valora Luciani.

En aquest sentit, segons el teòleg veneçolà, el Sínode sobre la Sinodalitat és un moment propici per a «la creativitat, per experimentar models nous. El model actual de parròquies i seminaris ve de Trento; on són les propostes alternatives? Quan el Concili Vaticà II va acabar, es van fer coses noves. Aquest és un moment anàleg. També cal interdisciplinarietat: psicologia, ciències socials, ciències polítiques... S'aprèn en diàleg amb les altres ciències i això pot portar a sortir de la bombolla eclesial. Vivim un moment de gràcia per tornar a un model d'esglésies locals, en el qual es reconegui la diversitat de cultures com a font per a l'organització de la vida eclesial, com va caracteritzar a l'Església del primer mil·lenni».

L'influent ZdK alemany

ZdK correspon a les sigles en alemany del Comitè Central dels Catòlics Alemanys, amb més de 50 anys d'història i format en un terç per representants de les 27 diòcesis, en un altre terç per representants de moviments catòlics, laics i agrupacions i, en un altre terç, per persones rellevants del món catòlic com polítics, escriptors o empresaris. Segons explica la periodista María-Paz López, el ZdK s'equipararia amb l'Acció Catòlica i compta també amb sacerdots membres: «Els laics alemanys són forts per tradició ja que, a diferència d'altres països europeus on hi ha una confessió cristiana dominant (Suïssa, calvinista; Itàlia i Espanya, catòlica), a Alemanya estan igualades l'Església catòlica (22,2 M) i l'evangèlica (20,2 M), en una població de 83 M. L'alemanya és una Església catòlica més moderna que altres perquè sempre equilibra forces i coopera amb l'Església evangèlica. En cert sentit, hi ha una competència i una cooperació, els laics estan molt organitzats i tenen el seu pes, elaboren molta producció intel·lectual... Es tracta també de dues Esglésies molt riques: els batejats paguen un impost religiós pel fet d'haver estat batejats (a diferència de la creu a la declaració de la renda, a Espanya). Per deixar de pagar-lo han d'apostatar. Per això, les Esglésies catòlica i evangèlica poden cooperar molt en ajuda al desenvolupament a l'Àfrica i altres continents.»

«Els laics a Alemanya òbviament no tenen tant de poder com els bisbes i sacerdots, però tenen moltes maneres d'influir en l'Església no tant pel seu poder econòmic (que és escàs), sinó per la seva veu», anota Roland Müller, teòleg i redactor al portal web Katholisch.de. Un exemple paradigmàtic d'aquesta fortalesa laical seria que la secretària general de la Conferència Episcopal Alemanya és una teòloga. També és dona i laica la presidenta federal de Càritas a Alemanya, «un dels organismes que facilita més ocupació al país», segons Müller.

Vatican Media

Panamà va ser l'última visita del papa Francesc a Centreamèrica y Llatinoamèrica el gener del 2019.

SABER ESCOLTAR

De la felicitat

Un dia, un professor va dir als alumnes: «Que aixequi la mà qui no vulgui ser feliç.» Ningú no la va aixecar. Tots els humans cerquem ser feliços. Hi ha coses que desitgem, perquè creiem que ens aportaran felicitat.

Sobre la manera de cercar la felicitat, hi ha un munt de llibres. No són, al meu entendre, el camí que mena a la felicitat, encara que hi poden ajudar. He recordat que el Catecisme de la meva infantesa ja tractava aquest tema.

El Catecisme actual es refereix a les Benaurances, que en la seva originalitat signifiquen felicitat (*makarismós*). Porten al cor de la predicació de Jesús. Han estat la veu que seduï els apòstols i ens sedueix a nosaltres. Són el rostre de Jesucrist, la seva caritat i la ma-

nifestació de totes les virtuts.

Recordem-les: «Benaurats els pobres d'esperit, perquè d'ells és el Regne del cel./ Benaurats els humils, perquè posseiran la terra./ Benaurats els qui ploren, perquè seran consolats./ Benaurats els qui tenen fam i set de ser justos, perquè seran compadits./ Benaurats els nets de cor, perquè veuran Déu./ Benaurats els pacíficadors, perquè seran anomenats fills de Déu./ Benaurats els perseguits per causa de la justícia, perquè d'ells és el Regne del cel./ Benaurats vosaltres quan us insultaran i perseguiran i diran falsament tota mena de mal contra vosaltres, per causa meva; alegreu-vos i celebriu-ho, perquè la vostra recompensa és gran en el cel.»

Aquestes Benaurances es concreten en les Obres de misericòr-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

dia. *Les corporals*: «Donar menjar al qui té fam./ Donar beure al qui té set./ Vestir al despullat./ Visitar els malalts i presos./ Recollir els pelegrins./ Rescatar els captius./ Enterrar els morts.» *Les espirituals*: «Ensenyar a l'ignorant./ Donar bon consell a qui l'ha de menester./ Corregir el qui va errat./ Consolar el trist i desconsolat./ Perdonar les injúries per amor a Déu./ Sofrir amb paciència les flaqueses i molèsties del pròxim./ Preguar a Déu pels vius i pels morts.»

Heus ací el panorama de la felicitat.

Tots els humans cerquem ser feliços

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanya
ynaraja@gmail.com

Els amics del meu amic són els meus amics. No sé l'origen d'aquest axioma, si és que n'és.

Sé que em repeteixo i no ho lamento, altrament, si un dia digués una cosa i l'altre afirmés el contrari, podria ser més original, però no coherent.

És notori el fenomen del deteriorament matrimonial, si pensem que ha de ser únic i indissoluble, fundat en l'amor i el compromís. Per part meva, sempre dic que aquest estat és l'ideal i fet a mida dels que són cristians i pretenen viure cristianament. Però avui no és el meu propòsit parlar-ne.

No oblidem que l'amor inicial és el familiar. La criatura aviat in-tueix que la seva mare l'estima per l'abraçada senzilla amb que l'acull

A PROPÒSIT DE...

Els amics

i respon aviat estimant. El somriure del nadó és la primera expressió humana de l'amor. A la mare, al pare, als germans...

Al parvulari, si hi assisteix, de manera incipient practica una amistat embrionària o pot passar entre veïns propers. Germina i creix mentre juga. Jo recordo el que sentia de petit, tot i estar envoltat dels espasmes de la guerra, amb les alarmes i els refugis. Però encara recordo el nom i les joguines del veí del tercer i m'alegro. Més tard, i en una altra població, lliures de bombardejos, ens entreteníem als jardins propers jugant i parlant. La

El somriure del nadó és la primera expressió humana de l'amor

cosa era més seriosa. Recordo les discussions, compartir aficions, intercanviar col·leccions i gaudir d'algun animal de companyia.

Iniciat el batxillerat, la cosa va ser una mica més seriosa. Hi va haver col·laboració en projectes comuns, formació de certs grups, sense cap compromís. Sense ser conscient vam començar a compartir il·lusions i dificultats. Va créixer i va millorar en cooperar a l'inici de l'aspirantat o de l'escoltisme. La nostra relació no era de complicitat, existia ja una sincera minúscula amistat generosa, al marge del companyerisme.

L'amistat en la meua vida ha estat natural, com tenir una habitació, roba i llibres. Vaig néixer i he viscut envoltat en vivències d'amistat a la qual he estat fidel, com explicaré un altre dia.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa parla dels ancians, analitzem la reforma de la Cúria Romana, reflexionem sobre el Dia Internacional del Treball i entrevistem Matias Augé

El Papa reprèn les audiències generals a la plaça de Sant Pere

Francesc demana honorar els ancians

AICA

Ciutat del Vaticà

El papa va tornar a celebrar dimecres 20 d'abril, més de dos anys després, l'audiència general a la plaça de Sant Pere. Davant de vint mil fidels, el Pontífex va continuar amb el cicle de catequesi sobre la vellesa, centrant la reflexió en el tema *Honora el teu pare i la teva mare*.

Durant la catequesi, va demanar als pares que sempre apropin els seus fills als ancians, «fins i tot quan estan malalts o no gaire bé del cap» i que, «si no hi ha cap altra possibilitat que portar-los a les residències», sempre se'ls visiti. «Són l'honor de la nostra civilització i els fills de vegades se'n oblidem. Pensar que són una deixalla és un pecat greu», va indicar Francesc.

Així mateix, va condemnar el fet que la feblesa pròpia de les edats avançades sigui socialment retreta «i fins i tot castigada, com si fos una culpa. Quan el desconcert i la confusió esdevenen una obertura per a la burla i l'agressivitat».

Per il·lustrar aquests casos de burla, el Papa va recordar alguns successos contra els ancians i els febles, com quan uns nois van cremar la manta que cobria un rodamon, «perquè el veien com una deixalla humana», però va agregar que això només és «la punta del iceberg, és a dir, del menyspreu per una vida que, lluny de les atraccions i de les pulsions de la joventut, ja apareix com una vida de descart».

D'altra banda, la cura dels ancians ha de ser tasca de tothom, perquè «l'amor per allò humà que ens és comú, inclòs l'honor per la vida viscuda, no és cosa d'ancians», sinó que ha de ser ambició de tots.

Amb el cor sempre enfocat cap als pobles del món en dificultat, Francesc al final de l'audiència va saludar els fidels de Birmània i va beneir la genero-

siat dels polonesos, per l'acollida cap als refugiats ucraïnesos.

Mor el cardenal Javier Lozano Barragán

El papa Francesc ha expressat el seu dolor per la mort del cardenal mexicà Javier Lozano Barragán, el qual va ser president del Consell Pontifici per a la Salut del 1985 al 2009. El Pontífex el recorda com un «prelat devot», que «em va honorar amb la seva amistat des del 1980».

En un telegrama, Francesc ha mostrat el seu condol als familiars del cardenal el qual «durant anys i amb fidelitat va lliurar la seva vida al servei de Déu i de l'Església universal».

Amb la mort del cardenal mexicà, el Col·legi Cardenalici està format per 210 purpurats, dels quals 117 són electors.

Alerta sobre la guerra nuclear

L'Acadèmia Pontifícia de les Ciències ha publicat una llarga declaració sobre la prevenció de la guer-

PAPA FRANCESC
«Els ancians són l'honor de la nostra civilització. Pensar que són una deixalla és un pecat greu»

Angie Menes

També les audiències generals recuperen la normalitat.

ra nuclear, enumerant els riscos que comportaria per a tota la humanitat.

Es tracta de nou punts d'acció i quatre crides als dirigents nacionals i religiosos, als científics i als homes i dones d'arreu del món: «La ciència ajuda a viure en pau, atureu la perversió dels seus èxits.»

La declaració constata que «reconeixent el dret natural dels éssers humans a sobreviure, a viure amb dignitat i a aspirar a la felicitat, la ciència s'ha de fer servir per ajudar la humanitat a portar una vida de prosperitat, plenitud i pau». En canvi, el que percep l'Acadèmia Pontifícia de les Ciències és «el desenvolupament del potencial de les armes nuclears, però també dels míssils químics, biològics o hipersònics avançats dissenyats per evadir els sistemes de defensa existents».

Es tracta d'un «escenari nou» que implica «una pèrdua greu d'humanitat i llibertat, així com una major vulnerabilitat, no només dels individus, especialment els no bel·ligerants», com els nens, les dones, els ancians i els malalts «indiscriminadament aterrits o obligats a emigrar», sinó de tot el planeta.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Veure, escoltar, anunciar

«Un cristianisme que busca el Senyor entre els vestigis del passat i el tanca en el sepulcre del costum és un cristianisme sense Pasqua.»

Deixem-nos «agafar de la mà de les dones de l'Evangeli, per descobrir amb elles la manifestació de la llum de Déu que brilla en les tenebres del món». Elles, sense desapropiar les primeres llums de l'albada, es van adreçar al sepulcre per ungir el cos de Jesús i allà van viure una experiència desconcertant que es pot resumir en tres accions: VEUEN, ESCOLTEN, ANUNCIIEN.

VEUEN la pedra enretirada, i en entrar-hi no troben el cos del Senyor. La Pasqua, per tant, comença canviant-nos els esquemes. No és fàcil acollir i admetre el que és nou i sorprenent de Déu. També en nosaltres, com en elles, prevalen preguntes i incerteses, i la primera reacció davant del signe imprevist és la por que fa abaixar la mirada i impedeix «aixecar la vista del terra».

El Senyor ha ressuscitat! Aixequem la mirada i ESCOLTEM. Les dones de l'Evangeli escolten l'anunci dels dos homes amb vestits resplendents que els diuen: «Per què busqueu entre els morts el qui és viu? No és aquí: ha ressuscitat!» Ens fa bé escoltar i repetir aquestes paraules: NO ÉS AQUÍ! «Cada cop que creiem saber-ho tot sobre Déu, i intentem encasellar-lo en els nostres esquemes, repetim-nos a nosaltres mateixos: no és aquí!»

Després d'haver VIST I ESCOLTAT, sense cap poder que les retingués, van córrer a ANUNCIAR l'alegria de la Resurrecció als deixebles.

Què n'és, de bonica, una Església que corre d'aquesta manera pels camins del món!
(De l'homília del Papa en la Vetlla Pasqual)

JOAN PALERO

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica a València

ANÀLISI

La reforma de «Praedicate Evangelium»: «Tot cristià és un deixeble missioner»

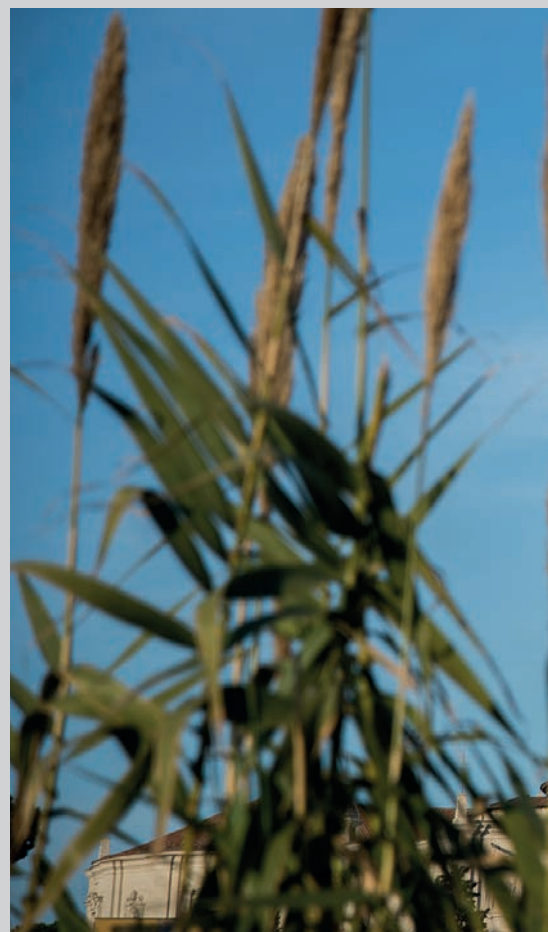
LORENA PACHO PEDROCHE
Periodista

El papa Francesc ha promulgat recentment la constitució apostòlica *Praedicate Evangelium*, que consolida la reforma que el Pontífex ha posat en marxa en els darrers anys sobre la Cúria Romana i el seu servei a l'Església en el món. Entre altres canvis en els organismes essencials del funcionament de la Santa Seu, s'estableix que qualsevol fidel, tant homes com dones, pot ser al capdavant d'un dicasteri del Vaticà o que la Cúria no estarà només al servei del Papa sinó de totes les diòcesis. «La Cúria Romana no s'interposa entre el Papa i els bisbes, sinó que es posa al servei de tots dos en les formes pròpies de la naturalesa de cadascú», recorda el Papa. La nova constitució atorga a la Cúria una estructura més missionera, perquè estigui cada vegada més al servei de les Esglésies particulars i de l'evangelització.

Francesc ha decidit atorgar un pes particular a la vocació missionera de l'Església i ha creat un gran dicasteri per a l'evangelització, presidit directament per ell i que fusiona dues estructures anteriors al servei de l'evangelització. També neix un nou dicasteri per al Servei de la Caritat, «una expressió especial de la misericòrdia» que parteix de l'opció pels pobres, els vulnerables i els exclosos i que «exerceix a qualsevol lloc del món l'obrad'assistència i ajuda» cap als necessitats en nom del Papa.

El text, presentat el dia de Sant Josep i que entrarà en vigor el 5 de juny, en la solemnitat de la Pentecosta, recull moltes reformes ja aplicades durant els darrers anys.

Especialment en els últims dos segles s'han incrementat les pressions socials i culturals sobre el papat per reformar-se i en concret per actualitzar la Cúria Romana. En el preàmbul de *Praedicate Evangelium*, el papa Francesc esmenta les dates més importants en la història d'aquest conjunt d'organismes de govern de la Santa

Seu i l'Església catòlica: la seva fundació amb la concepció moderna el 1588 amb la reorganització impulsada per Sixte V i les reformes que han tingut lloc des de llavors, per Pius X el 1908, Pau VI el 1967, i Joan Pau II el 1988. Amb les renovacions posteriors es va anar avançant cap a un sistema basat en departaments permanents, cadascun dirigit per un cardenal o un bisbe i es va anar delineant el sistema actual.

Perspectiva històrica de continuïtat

La darrera reforma que Francesc acaba de dur a terme s'ha d'entendre des d'aquesta perspectiva històrica de continuïtat. A la pràctica, un dels canvis principals és que ja no hi ha un dicasteri que sigui superior a tots els altres, com en el passat va succeir amb el Sant Ofici o la Secretaria d'Estat. Ara hi ha una igualtat declarada entre tots els organismes de la Santa Seu.

Aquest document amb el qual el Papa reorganitza el funcionament de la Cúria romana suposa el pas definitiu cap a una Església sinodal. «La renovació de l'Església i, per tant, també de la Cúria romana, no

La nova constitució atorga a la Cúria una estructura més missionera, perquè estigui cada vegada més al servei de les Esglésies particulars i de l'evangelització

Moisés Becerra

cosa per aprendre», reflexiona el Pontífex. I puntualitza: «El poble fidel, el Col·legi dels Bisbes, el Bisbe de Roma: uns escoltant els altres, i tots escoltant l'Esperit Sant, l'Esperit de la veritat.»

El Pontífex insisteix en el que ha mantingut durant tot el seu pontificat i que ha adquirit rellevància especial des de la convocatòria del Sínode de la Sinodalitat. «El Papa, els bisbes i els altres ministres ordenats no són els únics evangelitzadors en l'Església. Tot cristià, en virtut del baptisme, és deixeble missioner en la mesura que ha trobat l'amor de Déu en Crist Jesús.» Tal com subratlla el Papa en la nova constitució, aquesta premissa «no pot ser ignorada en l'actualització de la Cúria, la reforma de la qual, per tant, ha de preveure la implicació dels laics, fins i tot en funcions de govern i responsabilitat».

El papa Francesc dona, a més, gran importància a la protecció dels menors i implementant la seva política de tolerància zero contra els abusos integra la Comissió Pontifícia per a la Protecció de Menors dins de l'organigrama vaticà, al si de la Cúria i la uneix al dicasteri per a la Doctrina de la Fe. «La tasca és assessorar i aconsellar el Romà Pontífex i també proposar les iniciatives més adients per a la protecció dels menors i de les persones vulnerables», estableix.

La nova constitució també impulsa un canvi per a les conferències episcopals, que podran prendre decisions de forma autònoma, sempre dins de la comunió eclesial i sense contradir el Magisteri universal.

Ara hi ha una igualtat declarada entre tots els organismes de la Santa Seu.

pot sinó reflectir aquella reciprocitat fonamental perquè la comunitat dels creients s'apropi el màxim possible a l'experiència de comunió missionera viscuda pels apòstols amb el Senyor durant la seva vida terrena», assenyala el Papa en el text. L'objectiu és avançar cap a una Església en la qual tothom tingui veu. «Aquesta vida de comunió dona a l'Església el rostre de la sinodalitat, una Església d'escolta mútua en la qual cadascú té alguna

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

 Barcelona

Reivindicació del món catòlic per a l'1 de Maig

Treball digne, retribuït adequadament i segur

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Barcelona

Fotos: Universitat Abat Oliba CEU

«Hem de reivindicar el que demana el papa Francesc: treball per a tot hom digne, retribuït adequadament i segur. Aquesta és la nostra reivindicació, però no només per a aquest 1 de Maig, sinó sempre.» Aquesta és la petició del president general del Moviment Cristià dels Treballadors (MCL), Antonio di Matteo, i del copresident del Centre Europeu d'Afers dels Treballadors (EZA), Piergiorgio Sciacqua.

Aquests dos dirigents han estat recentment a Barcelona per impartir un seminari amb professors i personal de la Universitat Abat Oliba CEU per reflexionar sobre els reptes del món del treball en el nostre temps. Aprofitant la visita i la celebració del Dia Internacional del Treball xerrem amb ells sobre la perspectiva cristiana en el camp laboral.

Tant Di Matteo com Sciacqua coincideixen a assenyalar que el treball és «central per a les persones, per a les famílies, i ha de ser un instrument de pau». L'organització que copresideix Sciacqua dirigeix la seva reflexió al futur que volem construir per Europa: «Quina transició en el camp ecològic, en el camp digital, com respectar i tutelar la participació dels treballadors en aquests processos que han de ser la base d'una nova economia social, no de mercat, sinó d'ecomercat. Assumir aquests valors i cristianitzar-los en el sentit del que diu el papa Francesc: pensant en una economia ecosocial.»

En aquesta economia salvatge que dirigeix la nostra societat, les empreses amb consciència social miren d'obrir-se camí. Com assenyala el president del Moviment Cristià dels Treballadors, «el treballador ha de ser el motor d'aquest procés productiu, no només amb responsabili-

tats de tipus de gestió, de direcció, sinó també de participació en la responsabilitat d'empresa. Si aconseguim això, tindrem empreses que seran competitives, que adquiriran una posició en el mercat, que faran una gestió correcta i evitaran l'especulació».

Diàleg i cohesió social

El copresident del Centre Europeu d'Afers dels Treballadors ens explica que en aquesta nova cultura un repte important a afrontar és la deshumanització, perquè, reconeix, «és un aspecte molt negatiu de la globalització. El tema és com repensar aquesta globalització perquè es desenvolupi d'una manera alineada amb el Magisteri».

Antonio di Matteo també insisteix en el fet que «la deshumanització és una cosa que mirem de combatre diàriament perquè els treballadors són un valor fonamental en el procés productiu i han de ser protagonistes d'aquest procés. Aquesta és una lluita que s'ha de fer sobretot des de les organitzacions socials en les quals cal

**PIERGIORGIO
SCIACQUA**

«Busquem afavorir una paritat de gènere real i forta en el camp salarial i en el camp de les relacions familiars»

**ANTONIO
DI MATTEO**

«Si l'esperança l'acompanyem amb una acció forta, determinada, podem ser portadors de valors importants»

Antonio di Matteo.

donar testimoni dels valors culturals i espirituals».

Per això, Di Matteo assenyala que caldria fer cas de les recomanacions del papa Francesc, «no mirar la vida des del balcó estant. Ens crida a tots a la responsabilitat, al compromís, a embrutar-se les mans i posar-nos a treballar, mostrar en els llocs públics els nostres valors, el que ens mou, perquè la situació canviï».

Segons el president del MCL, hi ha dos temes que no poden deixar-se de banda: «La necessitat de fer que les empreses siguin competitives i una gran acció en el camp de la formació, tant per als joves que han d'entrar en el món laboral com per als treballadors que han de reciclar-se.»

També Sciacqua remarca «els processos de formació, perquè no podem pensar que la formació ja no té un rol en aquest procés, llarg però fonamental. Per aquesta raó tenim relació entre xarxes de treballadors i les universitats, com l'Abat Oliba CEU, per exemple».

El fracàs del liberalisme

El copresident de l'EZA subratlla el fracàs de la il·lusió liberal com a solució a tots els problemes socials. «No ha funcionat. Hem de parlar d'economia ecosocial de mercat perquè és l'única clau que pot permetre una evolució positiva en aquest context mundial i per la qual treballem.»

Entre els col·lectius que més pa-

teixen aquest fracàs hi ha les dones i els joves. Així, destaca Piergiorgio Sciacqua, «busquem afavorir una paritat de gènere real i forta en el camp salarial i en el camp de les relacions familiars, on la visió tradicional reserva a la dona determinades funcions i responsabilitats. En els joves insistim molt en la formació, perquè són els que estan més exposats a les crisis socials i econòmiques».

Som en una època de canvis, també en el món laboral, indica Antonio di Matteo, «però el Papa ens demana un compromís quotidià». La seva organització celebra 50 anys de vida i es troba en plena reflexió «sobre el Moviment Cristià de Treballadors en el futur. Tenim 50 anys d'existència en els quals hem col·laborat amb l'Església i la idea és continuar fent-ho amb la mirada posada en el futur i amb aquests nous reptes que se'ns presenten».

Sciacqua constata que en aquests moments sorgeix «un populisme molt fort, amb temptacions egoïstes, contrari a una cultura de la solidaritat, de la subsidiarietat... per això ens movem per treballar amb grups, de vegades petits, en les xarxes de les quals formem part, per donar-nos a conèixer, sensibilitzar i assimilar persones formades perquè siguin motor en el futur d'aquests canvis, amb una base i una projecció en el futur que estigui ancorada en els valors de la solidaritat i subsidiarietat que es troben en el Magisteri de l'Església».

Es tracta de «vèncer aquesta cultura que diu que som autosuficients, hem de cooperar i col·laborar per superar els problemes. El papa Francesc subratlla que ningú no se salva sol i això és cert», afegeix.

Podem tenir la sensació que vivim en un món sense regles, on funcionalment el més fort, «però tenim una gran obertura a l'esperança», defensa Di Matteo: «Si l'esperança l'acompanyem amb una acció forta, determinada, podem ser portadors de valors importants, fent una aportació significativa. Som una organització de treballadors per evangelitzar el món del treball. Aquesta és la nostra missió. No ens espanten les dificultats ni tampoc les incerteses.»

Piergiorgio Sciacqua.

 Barcelona

El claretià tarragoní Matias Augé és un dels liturgistes més destacats de l'Església dels darrers cinquanta anys

«Hi ha un sol ritu romà, el del missal de Pau VI»

EDUARD BRUFAU

Era qüestió de temps que el Memorial Pere Tena del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona recaigués en la persona de Matias Augé. Consultor i professor honorari del Pontifici Institut Litúrgic Sant Anselm de Roma, president emèrit de l'Institut de Teologia de la Vida Consagrada, i consultor durant més de vint anys de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments, Augé va recollir la VIII edició d'aquest guardó el febrer passat. Promotor destacat de la reforma del Concili Vaticà II, defensa el ritu actual davant els intents de tornar a la litúrgia preconiliar.

Com va conèixer Mons. Pere Tena?

De ben jove ja havia llegit alguns llibres seus. Però va ser un estiu, l'any 1963 o 1964, quan el vaig conèixer personalment. Mons. Pere Tena havia organitzat a Barcelona una xerrada sobre les noves pregàries eucarístiques sorgides del Concili. Hi vaig assistir, vam poder parlar i em va encarregar dos articles per a la revista *Phase*. A partir d'aquí ens vam anar escrivint; jo li enviava algun article que m'havien demanat per a diverses revistes i ell me'n donava el seu parer. També ens trobàvem a les reunions de professors de litúrgia. Va ser així com vam arribar a l'amistat.

Què representa per a vostè haver rebut aquest memorial que porta el seu nom?

Representa molt. Des de fa molts anys que em dedico a la litúrgia, convençut de la reforma litúrgica nascuda al Concili Vaticà II. Aquest premi el que fa és reconèixer aquesta tasca en favor de la promoció de la reforma litúrgica. I estic satisfet per això. Havent rebut aquest memorial ara és el moment de poder donar gràcies a l'amic Pere Tena, que, com ja he dit, em va ajudar els meus primers anys de

«Amb aquest memorial puc donar gràcies a l'amic Pere Tena, que em va ajudar els meus primers anys de professor»

«Per desgràcia, la litúrgia ha estat instrumentalitzada per una part de l'Església molt tradicionalista»

Agustí Codinach

professor, quan entrava en el món litúrgic.

Com es va interessar per la litúrgia?

Va ser al Seminari perquè, naturalment, hi estudiàvem litúrgia. A mi m'agradaven les celebracions des d'un punt de vista fins i tot estètic, i aquesta va ser la primera impressió que en vaig tenir. Però després, llegint grans llibres sobre litúrgia que es van publicar en aquell temps, vaig descobrir el significat del ritu, i que la litúrgia era la síntesi de tot allò que estudiàvem al Seminari. Una vegada ordenat, doncs, vaig anar a Roma a estudiar litúrgia. A la facultat de Sant Anselm m'hi vaig trobar molt a gust, i hi vaig tenir grans professors amb els quals vaig aprendre de debò. Vaig tenir la sort de conèixer aquests grans teòlegs, alguns dels quals havien treballat en el Concili Vaticà II. Així, el meu amor per la litúrgia es va anar desenvolupant progressivament al llarg dels anys.

El papa Francesc va publicar mesos enrere el motu proprio Tradi-

El P. Matías Augé davant de la Facultat de Teologia de Catalunya el dia que va recollir el guardó.

proprio, ha dit que l'única norma de la pregària de l'Església és la reforma de Pau VI. Aquells que estiguin acostumats a la celebració de l'anterior se'ls concedeix poder-ho fer, però sempre sota la vigilància dels bisbes. Aquesta és la situació actual, que a molts ens satisfà.

Com explica que una realitat de comunió com la litúrgia de vegades sigui font de controvèrsia?

Per interferències ideològiques. Per desgràcia, la litúrgia ha estat instrumentalitzada per una part de l'Església molt tradicionalista, que es defineix no només per l'ús del ritu anterior, sinó també per tota una ideologia política i eclesial. Perquè es tracta d'això, d'una autèntica ideologia. A Roma he tingut ocasió de conèixer grans personalitats que pertanyen a aquest sector: es tracta de persones que són molt catòliques, sens dubte, però en les quals la ideologia, molt de dretes, els pesa massa. Sovint ho han volgut justificar dient que el ritu que defensen procedeix dels apòstols, però és que això es pot dir de qualsevol litúrgia de l'Església, perquè tots partim de Crist.

Altres vegades ho han justificat dient que aquest ritu és equivalent als altres que conviuen dins l'Esglé-

sia, com ara el bizantí o el maronita, però això no és cert. Aquests ritus orientals no romans van néixer en un context històric i cultural molt determinat i pertanyen a unes comunitats eclesials concretes des de fa segles. Per tant, tenen tot el dret a existir i celebrar segons la seva tradició. En canvi, aquest no és el cas dels que reclamen celebrar segons el ritu romà anterior al Concili. Una cosa ha de quedar ben clara: el missal en vigència, el de Pau VI, s'insereix de ple en la tradició de l'Església, perquè és la mateixa tradició romana anterior posada al dia.

Quin balanç fa de l'aplicació de la reforma des del Concili fins ara?

L'aplicació de la reforma alguns l'han feta d'una manera que va més enllà de la reforma. Hi ha hagut dues tendències extremes oposades: els que senzillament van a la lletra del ritu però ho fan amb l'esperit anterior al Concili, molt clerical, i els que han volgut anar massa enllà. Una i altra han creat problemes d'abusos litúrgics. El papa Francesc va dir fa uns anys sobre aquesta qüestió una cosa de sentit comú: que cal evitar els abusos de tota mena i tornar al missal, tal com el proposa Pau VI.

tionis custodes, en el qual limita la celebració del ritu romà anterior a la reforma litúrgica. Quina valoració en fa?

Aquesta decisió que finalment s'hapresés el que jo havia demanat per carta al Papa els darrers anys fins a dues vegades. Som molts els que havíem dit que la situació no podia continuar així, que no es podia sostenir l'existència d'aquest biritualisme, perquè es tracta de dos missals que representen visions teològiques diferents de l'Església. He de puntualitzar que no és veritat que *Traditionis custodes* limiti la forma extraordinària, perquè —rasi curt— aquesta forma no existeix. Hi ha un sol ritu romà. El que fa l'Església amb aquells que volen seguir la litúrgia anterior a la reforma és, senzillament, concedir-los un indult per poder-la celebrar.

Benet XVI havia dit que els dos ritus, el missal de Pius V i el missal de Pau VI, podien conviure i enriquir-se mútuament. Ara el papa Francesc, amb aquest *motu*

LUNET
PRODUCT SERVICES

**EL BENESTAR SEMPRE
COMENÇA AMB UN SOMRIURE**
- Mare Teresa de Calcuta

lunet.es
comercial@lunet.es · 902 010 977

SIGNES D'AVUI

Les mil disfresses del dimoni

Graciela Speranza, autora argentina, ha publicat recentment el llibre *Lo que no vemos, lo que el arte ve*. El títol és suggeridor. L'art dona visibilitat a realitats invisibles. Els significats que, sovint, s'escapen de la nostra consciència queden plasmats a les obres dels artistes. La pintura juga amb els llums i les ombres, amb les línies i els colors. Els ulls que contemplen un quadre es nodreixen, a través de la bellesa de l'obra pictòrica, amb els retalls d'infinit. Cada quadre és una finestra oberta al més enllà i, a la vegada, una invitació a entrar dins seu, en estades sovint inexplorades. L'emoció queda impactada. El silenci dels colors genera sensacions a granel i desperta la consciència de l'observador.

La sala 051A del Museu del Prado està dedicada a la pintura gòtica.

Una de les seves obres més importants és *Sant Miquel Arcàngel* del Mestre de Zafra, realitzada amb tècnica mixta sobre taula passada a llenç, que data entre el 1495-1500. Figura la lluita entre el bé i el mal, entre els àngels i els dimonis, entre sant Miquel Arcàngel contra Satanàs. Una lluita apocalíptica. També apareixen petits àngels a la part superior i més avall petits dimonis, éssers híbrids vestits de mil formes diferents i grotesques. Els àngels que cauen es converteixen en monstres. La por que generen es caricaturitza en uns rostres no

Avui la mentida no utilitza disfresses medievals, sinó recursos tecnològics

LLUÍS SERRA LLANSANA

llserrall@gmail.com

exempts de fantasia i d'humor. La tensió es tradueix en rialla. Els artistes gaudeixen de llibertat quan els pinten perquè no existeix una definició canònica de la seva imatge. Aquesta capacitat de transformisme reflecteix l'engany, ja el diable s'amaga darrere de mil disfresses. Jesús el defineix de manera explícita: «En ell no hi ha ni rastre de veritat. Quan menteix, parla amb propietat, perquè és mentider i pare de la mentida.» Avui la mentida no utilitza disfresses medievals, sinó recursos tecnològics. Avui es nega l'existència del diable, però la mentida s'estén per tot arreu. Falsedat i engany. L'amor i la llibertat, en absència de la veritat, es converteixen en petits monstres, que malmeten la nostra vida personal i social.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

No puc jutjar els que farien fàcilment aquest comentari, veient una noia de vint anys i escaig venint cada dia a menjar a la «Taula de fraternitat» de Santa Anna i dormint al carrer. Canvia de lloc de tant en tant, algunes vegades passa uns dies en un hostel, aconsegueix una petita tenda de campanya d'alguna ànima caritativa... I el comentari que sembla que s'escau seria: «Està al carrer perquè ho vol, perquè amb la petita paga i, a la seva edat, podria buscar-se una feina...»

Quan la tasca d'atenció als marginats no es limita a la beneficència, sinó a l'acompanyament, es necessiten moltes converses, o més ben dit, moltes estones d'escolta per entendre situacions que no entren

FINESTRA A LA VIDA

Deu anys dormint al carrer

en els nostres esquemes mentals d'una vida «normalitzada». L'amiga a la qual em refereixo ha tingut una vida desestructurada des de la seva infantesa, de tal manera que, una de les coses que més la fa patir és recordar tot allò que va patir amb el seu pare. No sabem si per la situació familiar —ella s'ha après molt bé el nom que ha sentit sovint a les treballadores socials: família desestructurada— té un petit retard intel·lectual que es manifesta sovint en les seves reaccions, i se sent víctima d'allò que ha rebut o, més ben dit, del que no ha rebut en el si de la seva família.

L'altre dia em va sobtar la seva resposta a una pregunta meua sobre Déu i la relació amb ell, ja que participa molt sovint de les nostres celebracions religioses. «Per a mi Déu és el Pare bo del qual no he

pogut gaudir. Jo parlo amb ell, li explico com estic, li demano que m'ajudi i que em protegeixi quan dormo al carrer i algun home mal intencionat, o que em vol robar allò poquet que tinc, com és el meu mòbil, es vol ficar entre els cartrons que em fan de casa...»

De vegades aconsegueix aplegar els diners necessaris per llogar una habitació, però no li permeten estar-s'hi amb el seu estimat gos. I no el vol deixar: «Em cuida i m'escalfa a les nits dormint al meu costat...»

Continuariem judicant-la malament?

La tasca d'atenció als marginats no es limita a la beneficència sinó a l'acompanyament

Els Mínims del Guinardó, 121 anys de veïnat

**L'empremta de sant Francesc de Paula
al barri barceloní**

CARME ESCALES

Façana de l'església de Santa Isabel d'Aragó i Sant Joaquim, del convent dels Mínims, al carrer de l'Oblit de Barcelona, al barri del Guinardó.

Com en tants pobles, primer es va fer l'església, i al seu voltant, les primeres cases dels vilatans, i al Guinardó van ser els Mínims el fonament de veïnat

La missa és una porta oberta a tothom, un convit a la trobada, que pot ser viscuda de manera molt individual i íntima, o més grupalment

El pare Gerardo, celebrant missa amb els infants de catequesi i les seves famílies.

Era temps d'epidèmia. Una terrible pesta negra, bubònica, assolà la ciutat de Barcelona l'any 1651. Es controlava l'accés a través dels portals d'entrada. Diversos països del Mediterrani la van patir també. Les picades de puces infectades sembla que eren una de les vies de contagi. Al cap d'uns 8 o 10 dies, les persones infectades morien. Pels carrers es veien carretes que recollien els cossos per les cases. No es donava a l'abast a netejar roba i espais, i a concentrar els contagiats que finalment, en gran part, acabaven morint.

Les pregàries, particulars i comunitàries, eren constants, segons testimonis de l'època. I en aquest context tan fosc, el govern municipal va acordar posar-se sota la protecció de sant Francesc de Paula.

Aquest sant, que té el seu espai de veneració a la catedral de Barcelona, havia nascut el 1416 al poble de Paola, a Calàbria. De petit va tenir una malaltia als ulls i ell i els seus pares es van encomanar a sant Francesc d'Assís. Es va guarir, i va voler anar a Assís (Perusa, l'Úmbria) a donar les gràcies. En tornar, va sentir ganes de retirar-se a la muntanya per fer vida d'ermità. Alguns homes van veure en ell un exemple i el van seguir a fer el mateix, i va decidir

fundar un orde religiós. Tenint present que l'austeritat de sant Francesc d'Assís havia donat lloc a l'orde dels Menors, ell va batejar els seus com a Mínims, per la gran senzillesa que caracteritza també la seva vida. Com a defensor de la causa dels pobres i dels marginats, els bisbes italians el consideren el sant de la caritat social.

L'Orde dels Mínims en l'actualitat té cases a Colòmbia, Mèxic, San Francisco, dues a Txèquia, tres al Brasil, dues a l'Àfrica, i a Itàlia n'hi ha una vintena, tres d'elles a Roma. A Barcelona, hi ha constància dels Mínims des de finals del 1570. Primer van establir-se als peus de Montjuïc, i després d'altres ubicacions, van tenir el seu convent a les Rambles, fent cantonada amb el que avui és el carrer del Liceu, però que un temps va ser el carrer de Sant Francesc de Paula. Però quan el gran teatre va necessitar espai per a la seva ampliació, van haver de deixar aquell lloc.

I l'any 1901, els Mínims s'estableixen al carrer de l'Oblit, al districte d'Horta, a l'actual barri del Guinardó, i comencen a aixecar el seu convent, on encara avui hi viuen vuit frares. El pare Gerardo Fuente Nares n'és el rector des de finals de 1991, quan, per desig del cardenal Ricard Maria Carles, arquebisbe de Barcelona, el 24 de novembre del 1991 l'església, dedicada a Santa Isabel d'Aragó i a Sant Joaquim, esdevé parròquia. Ai-

Dolors López

D'esquerra a dreta: Rosa Maria, Adelina, Elvira i Carmen, voluntàries de la parròquia.

xò comportava més responsabilitats, per dur a terme les activitats que ja es feien, més casaments i registre de naixements, defuncions i matrimonis. Era un temps en què les esglésies, en general, tenien molts parroquians. El pare Gerardo recorda: «Els diumenges fèiem missa cada hora, des de les 7 fins a les 13 h, i a cada hora s'omplia l'església.» Lluny del que passa ara.

Ell és fill de la Dehesa de Montejo, el poble de Palència que els germans Mínims van anar a visitar cercant vocacions quan tenia 14 anys. Era un nen, com els altres quatre amics del poble amb els quals van decidir seguir la crida religiosa. I ell i tres més d'aquell grup cantarien missa el mateix dia, l'any 1964, a Roma. Abans, ell va cursar Batxillerat i Filosofia a Barcelona, i Teologia, a Roma, els quatre darrers anys abans de ser ordenat capellà. Del 1964 al 1971 ho va fer a Barcelona, i del 71 al 89, a Mallorca, on els Mínims van obrir una casa. I l'any 1989, el van reclamar al convent del Guinardó, a Barcelona.

A banda de les misses i activitats pròpies de la parròquia, Gerardo Fuente atén al seu despatx tant les qüestions burocràtiques, com les visites de veïnes i veïns amb alguna petició o necessitat. Recorda molt la figura dels antics capellans de poble, que coneixien bé les vides dels seus feligresos i els ajudaven en tot el que podien. Segons explica el rector dels Mí-

nims, el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona, que abans d'entrar al Seminari va viure amb els seus pares molt a prop de la parròquia, deia que «no es pot entendre la història del Guinardó, sense la presència dels Mínims». Perquè, quan es va fer el convent, tot l'entorn eren pràcticament camps buits. Com en tants pobles, primer es va fer l'església, i al seu voltant, les primeres cases dels vilatans, i al Guinardó van ser els Mínims el fonament del veïnat.

Al costat de les crisis o absència de fe, de vocacions i de devots que sabem que hi ha, hi ha també la necessitat d'abraçar alguna creença, de participar en activitats que donen sentit a la vida, i vida a una comunitat veïnal o parroquial. La missa a l'església dels Mínims del Guinardó és una porta oberta a tothom, un convit a la trobada, que pot ser viscuda de manera molt individual i íntima, de vincle personal amb els valors religiosos, o pot viure's també més grupalment, sentint la companyia dels assidus al temple de referència al barri. La parròquia és una oportunitat de compartir, contribuir o guarir-se de les sensacions o intranquil·litat que pot causar la soledat. A la parròquia també hi ha grups de neocatecumenals.

Voluntariat

La parròquia i la seva obertura

al barri és també una opció de voluntariat. Als Mínims del Guinardó, els grups de catequesi, per a infants, i adults que continuen fent-ne després de la primera comunió, els porten voluntaris i voluntàries. També la recollida de roba i menjar que després es reparteix a les persones la situació de les quals, prèviament, ha conegut la treballadora social. Càritas en fa la distribució entre les famílies que ho necessiten.

Rosa Maria Coll és una de les voluntàries d'aquest armari solidari a la parròquia. Vestida amb bata blanca, va revisant i endreçant pantalons, camises, jerseis i sabates que porta la gent del veïnat. I en uns prestatges ho plega tot endreçat per talles. Sembla una botiga, i en realitat és l'espai on aquesta roba fa un descans, després d'una vida en un armari i acompanyant les vivències d'unes persones, per entrar en una altra llar i ser útil a noves i nous usuaris. Són vestits, samarretes, pantalons i faldilles que no han estat menyspreats a dins d'un contenidor de brossa, ni desfets per convertir-los en draps de neteja, sinó que albiren una nova vida en mans d'altres que els triaran per acompanyar-los. Botes, sabates i espadenyes convidades a caminar altres vides.

En un temps de necessitat de conscienciar-nos bé sobre tot allò que tenim oportunitat de salvar, de reaprofitar amb nous usos, regalar a nous propietaris, l'armari d'una parròquia com la dels Mínims del Guinardó esdevé referència, exemple d'aprofitament. I consciència, també, que en qualsevol moment, tota persona pot necessitar roba o aliments oferts de franc.

Abans de començar cada curs de catequesi, la parròquia organitza la seva *Comida de traje* («yo traje esto, yo traje aquello...»), un dinar de germanor perquè es coneguin pares i nens i nenes de la catequesi, que ho fan diferents dies i en diversos grups, i també els catequistes adults. És un àpat on comparteixen el que cadascú porta, i la parròquia hi posa begudes, plats i gots. Així es va fent comunitat, barri, relacions de proximitat, seguint l'exemple de senzillesa i solidaritat de sant Francesc de Paula.

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Plenitud de vida

Benvolguts i benvolgudes, la cinquantena pasqual ens convida a celebrar el nucli de la nostra fe cristiana: Jesús ha ressuscitat, al·leluia! És un temps que hem d'emprar per aprendre a viure des de la Pasqua del Senyor, per aprendre a ser els seus testimonis verídics i creïbles.

Tant de bo aquests cinquanta dies esdevinguin una escola per a tots! Seria molt estrany que nosaltres, cristians, no creguéssim en la resurrecció ni visquéssim sota els seus efectes. I, tanmateix, ja en les primeres comunitats aquesta va ser una pedra d'ensopec difícil de proclamar i de confessar. El mateix sant Pau va haver de dedicar-hi tot el capítol quinzè de la seva Primera carta als Corintis, amb expressions impactants com aquesta: «Si l'esperança que tenim posada en Crist no va més enllà d'aquesta vida, som els qui fem més llàstima de tots els homes» (1Co 15,19). No, el nostre testimoniatge no pot fer llàstima ni ens podem presentar com a víctimes pessimistes o mediocres; seria un frau a la bona nova de l'Evangeli. Pecadors, prou que ho som, però

feliçment perdonats per la Creu redemptora de Crist i plenament vivificats per la força del seu Esperit. Per això, malgrat les pròpies febleses i les de les nostres comunitats, en nosaltres ha de resplendir la vida, la llum i l'alegria del Regne, realitats que hem de fer néixer cada dia de nou, reomplint-les de contingut una vegada i una altra amb el nostre fer, sempre en comunió amb els altres.

La lògica de l'amor de Déu és aparentment absurda i potser ens costa d'entendre amb els nostres raonaments. Sovint no experimentem més que caducitat i vulnerabilitat, fracàs i buidor. I és que, al marge de Déu, tot queda engolit per la mort, tot desapareix. Però la resurrecció de Crist proclama als quatre vents que Déu transforma tota realitat humana quan aquesta s'insereix en l'amor incondicional i ple, un amor que ens permet respirar a ple pulmó i entregar lliurement la pròpia vida en benefici dels altres. La vida nova que l'Esperit Sant vessa en els nostres cors ens fa capaços d'estimar com Ell, fins a les darreres conseqüències.

Aquesta és la gran escola de Jesús. El fracàs més absolut pot amagar la paradoxa del Regne: la força que neix de la debilitat més extrema, la joia que sura en el sofriment més escandalós. Clar que per descobrir aquest misteri és necessària la fe, una actitud que Jesús demana sempre. Aquesta fe sincera i ferma, encara que no evident, ens fa descobrir el camí de la vida, on tot s'omple de sentit i la mort deixa de tenir la darrera paraula.

Dissabte vinent la nostra arxidiòcesi celebrarà una assemblea diocesana per acollir tot el treball sinodal d'aquests darrers mesos. Els qui hi participem fem-ho amb il·lusió i coratge, convençuts de la nostra fe en Crist ressuscitat. Els altres, sobretot aquest dia, acompanyeu-nos amb la vostra pregària. Deixem que el Senyor ens porti per camins insospitats, segurament plens de sorpreses, perquè la vida plena, la que neix de l'eternitat que es fa història, és vida sorprenent i renovelladora. Vivim com ressuscitats, cercant allò que és de Déu! (cf. Col 3,1).

Ben vostre.

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Esforços inútils o falta de confiança

Quan portem moltes coses entre mans i ens hi esforcem per aconseguir resultats immediats, però aquests no arriben, ens descoratgem fàcilment i tenim la impressió d'una certa inutilitat. Aquest sentiment sovint acaba en frustració per no veure realitzades les previsions. Encara més si experimentem aquell desànim que ens deixa inactius o amb una certa sensació de culpabilitat i acabem dient que «no n'hem sabut prou». Aquesta reacció apareix amb facilitat quan mesurem les coses fins al darrer detall, cercant aquella seguretat que la fem dependre exclusivament de les pròpies qualitats. És important la confiança en un mateix i en la pròpia destresa, però no sempre és suficient.

La saviesa evangèlica ens mostra la necessitat de col·locar en el nostre caminar cristià un espai de confiança. És el que l'Església ha ofert al llarg de més de vint segles d'història essent fidel. Des d'aquell primer moment en què els apòstols decidiren «obeir» el Ressuscitat quan els va dir: «Nois, tireu la xarxa a la dreta de la barca i trobareu peix» (Jn 21,6), hi ha una llarga història de confiança en el Senyor, expressió d'una contínua resposta de correspondència a l'amor d'aquella primera pregunta: «Simó, fill de Joan, m'estimes?» (Jn 21,15-17a). La vida del cristià és sempre resposta, compromís de fidelitat: «Sí, Senyor, tu ho saps tot, ja ho saps que t'estimo» (Jn 21,17b). I la perenne invitació del Ressuscitat: «Segueix-me» (Jn 21,19). El fet és que no podem anar sols i la resposta que demana és la confiança, sempre unida a l'amor.

Quan ens sentim aclaparats pel desànim perquè les coses no ens han sortit del tot tal com ho havíem planejat; quan hem arribat a creure que l'esforç que hi hem posat ha estat inútil i no ens sentim amb coratge per reprendre l'activitat; quan no veiem resultats immediats al nostre gust i ens costa seguir esforçant-nos; quan..., posem-hi ara aquelles experiències que no ens han deixat avançar per falta de motivació o d'objectius clars, aleshores deixem-nos ajudar, siguem humils i donem aquell vot de confiança que ens animarà a seguir endavant. La familiaritat amb la qual Jesús tracta els seus primers col·laboradors, els apòstols, ens fa veure —com també a ells— la necessitat de «confiar». Encara recordo amb emoció aquella noia que va ser recollida a alta mar i acompanyada a la nostra illa com a refugiada; parlant i pregant amb ella a l'hospital, em va cantar la cançó que havia anat repetint agafada a una post abans de ser rescatada: «Encara que les veles es trenquin i el vaixell s'enfonsi, sempre confiaré en tu, Déu meu!» Així va resistir.

La confiança venç la por i proporciona una força interior que ajuda a mantenir la serenitat, dona fortalesa en els moments de perill i unitat en la dispersió, aporta sensibilitat i serenor davant dels problemes, complementa els esforços que han perseverat, deixa espai a l'Esperit perquè intervingui i ens enforteixi amb els seus dons, a Jesús perquè ens parli, ens acompanyi i ens condueixi a Déu Pare, que és tot Amor. Deixem que entrin en les nostres vides amb tot el seu misteri i sense posar-los condicions. La confiança i l'amor arriben a ser una sola cosa.

COMENTARI DE LA PARAULA

La Resurrecció, una crida al seguiment

GLÒRIA MONÉS

El capítol 21 de Joan ens presenta la darrera aparició de Jesús als seus; un text amb regust de comiat i alhora una crida a recrear aquella primera vocació.

L'experiència del Ressuscitat té lloc en la quotidianitat d'un matí de pesca, la tasca anterior a la crida de Jesús, però aquesta nit l'esforç ha estat en va. El text diu que eren set deixebles, un número simbòlic, imatge de la comunitat cristiana. De sobte, el Ressuscitat apareix i amb ell tot canvia. «Nois, heu pescat alguna cosa?» No! Malhumorats, no entenen el seu fracàs ni el perquè de la pregunta. Sols roseguen frustració. Jesús els convida a llançar la xarxa de nou, ara seguint les seves instruccions. De fet, els vol portar al fons del seu mar interior; només a partir d'aquí es pot reeixir i donar fruit. En veure la xarxa plena, el deixeble a qui Jesús estimava ho veu clar: «És el Senyor.» Cal la mirada de l'amor per descobrir el Ressuscitat en la nostra vida diària. Se'ns vol obrir els ulls perquè també nosaltres el reconeguem en les nostres nits de recerca estèril. Tot seguit, l'àpat preparat a les brases. No calen preguntes «perquè sabien que era el Senyor», un fet que ens evoca l'eucaristia. Sabem que Jesús és enmig nostre; no ho preguntem, senzillament ho creiem. Jesús va prendre el pa i el va donar

als deixebles i acompanya el pa no amb vi sinó amb peix. El peix, segons els antics, era un aliment d'immortalitat.

El text continua amb la triple pregunta de Jesús a Pere: «M'estimes?» Pere es veu confrontat amb el seu passat. Ell ens representa a tots; com ell, fem grans promeses però desertem a la primera de canvi. A les dues preguntes inicials, Pere respon segur: «Senyor, tu saps que t'estimo», però a la tercera vegada s'entristeix no sols pel record de les negacions sinó per temor que Jesús qüestionï la seva amistat. «Tu ho saps tot...» Pere deixa que Jesús vegi, a cor obert, la seva feblesa, la seva por. Però cap retret per part del Mestre, que no mira les misèries sinó l'amor en el fons del cor. Llavors li diu: «Pastura les meves ovelles.» El verb pasturar ens recorda el pastor de Jn 10. Només qui respon amb amor a la crida de Jesús i coneix la pròpia feblesa pot pasturar els altres com Ell, que va donar la vida per les ovelles. El Ressuscitat ressuscita ara Pere en refer aquella primera vocació: «Tu segueix-me.» La resurrecció recrea aquell primer seguiment, un seguiment que integra certament la creu que és vista ara en clau de resurrecció.

M. CLAUSTRE SOLÉ

Religiosa de la Companyia de Maria, biblista

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica

Per què els evangelis no expliquen la manera com té lloc la resurrecció?

Si explicar la manera com té lloc una cosa vol dir entendre'n tots els secrets substancials i tècnics... la Resurrecció de Jesús supera tota comprensió. Diem que és un misteri, no perquè se'ns amagui —que no ho fa, al contrari, Jesús s'apareix i es mostra com a Ressuscitat— sinó que és un misteri perquè supera les nostres capacitats i, per tant, ens meravella. Quan es produeix un enamorament entre dues persones, algú es pregunta què és el que ha passat científicament?, o l'important és el que se sent, es viu, s'experimenta?

Maria Magdalena va trobar la pedra treta de lloc, Joan va entreveure el llençol buit, Pere va veure el sepulcre buit. Maria Magdalena i Joan van comprendre que havia passat alguna cosa. Però va ser amb Pere, amb l'Església, que es confirma i interpreta què és el que ha passat: va ressuscitar tal com ens va dir. La Resurrecció, doncs, ha de ser llegida en clau de comunió eclesial. Així es pot explicar el significat que Joan esperés l'arribada de Pere al sepulcre.

Per tant, mai un buit no ha omplert tant, o mai un silenci no ha dit tant. El sepulcre buit parla. O, més ben dit, es fa ressò de la promesa de Jesús, que és la col·limació, el compliment, de la promesa d'Aliança de Déu amb els seus fills, amb el seu Poble. No estem, doncs, davant d'un fenomen màgic, sinó d'un fet real, històric però que a la vegada transcendeix la nostra dimensió històrica, i que els testimonis que l'experimenten el comparteixen. És el que, per exemple, fa sant Pau quan diu a la primera carta als Corintis: «No he vist Jesús, nostre Senyor?» (9,1).

La millor explicació, la més necessària per al nostre camí de fe, serà la conseqüència, l'experiència transformadora, que viurà la primera comunitat, que trobem en el Llibre dels Fets dels Apòstols, lectura que proclamem durant la Pasqua. La vida de la comunitat, el «mireu com s'estimen», l'esperança que dissipa les tenebres, és la prova més gran que Jesús viu.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge III de Pasqua

Lectura primera

Ac 5,27b-32.40b-41

*Nosaltres en som testimonis,
i n'és també testimoni l'Esperit Sant*

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies els apòstols comparegueren davant el sanedrí, i el gran sacerdot començà així el seu interrogatori: «Us vam prohibir severament d'ensenyar res més en el nom de Jesús, però vosaltres heu omplert Jerusalem de les vostres doctrines i voleu fer-nos culpables de la sang d'aquest home.» Pere i els apòstols contestaren: «Obeir Déu és primer que obeir els homes. El Déu dels nostres pares ressuscità Jesús, que vosaltres havíeu mort penjant-lo en un patíbul. La dreta de Déu l'ha enaltit com a Capdavanter i Salvador, per concedir al poble d'Israel la conversió i el perdó dels pecats. Nosaltres en som testimonis, i n'és també testimoni l'Esperit Sant que Déu ha donat a tots els qui l'obeeixen.» Ells prohibiren als apòstols de parlar més en nom de Jesús, i els deixaren anar. Els apòstols es retiraren del tribunal del sanedrí, contents que Déu els considerés dignes de ser maltractats pel nom de Jesús.

Salm responsorial

29

Amb quin goig us exalço, Senyor!
m'heu tret a flor d'aigua
quan m'ofegava, i no heu permès
que se n'alegrin els enemics.
Senyor, m'heu arrencat de la terra
dels morts, quan ja m'hi
enfonsava, m'heu tornat a la vida.

R. Amb quin goig us exalço, Senyor!

Canteu al Senyor, els qui l'estimeu,
enaltiu la seva santedat.
El seu rigor dura un instant;
el seu favor, tota la vida.
Cap al tard tot eren plors,
l'endemà són crits de joia.*R.*

Escolteu, Senyor, compadiu-vos
de mi; ajudeu-me, Senyor.
Heu mudat en joia les meves penes,
Senyor, Déu meu, us lloaré
per sempre. *R.*

Al·leluia

*Crist, el creador de totes les coses,
ha ressuscitat
i s'ha compadit del llinatge humà.*

Lectura segona

Ap 5,11-14

*L'Anyell que ha estat degollat
és digne de rebre tot poder*

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan:

Jo, Joan, tot mirant la visió vaig sentir les veus d'una multitud d'àngels que rodejava el tron de Déu, junt amb els vivents i els ancians. Eren milers i miríades de miríades que cridaven: «L'Anyell que ha estat degollat és digne de rebre tot poder, riquesa, saviesa, força, honor, glòria i lloança.» Després vaig sentir totes les criatures que hi ha al cel, a la terra, sota la terra i al mar, totes les que hi ha en aquests llocs, que deien: «Al qui seu al tron i a l'Anyell sigui donada la lloança, l'honor, la glòria i el poder pels segles dels segles.» Els quatre vivents responien: «Amén.» I els ancians es prosternaren adorant.

Evangelí

Jn 21,1-19

*Jesús s'acostà, prengué el pa i els el donava.
Igual va fer amb el peix.*

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, Jesús encara s'aparegué als deixebles vora el llac de Tiberíades. L'aparició fou així. Es trobaven plegats Simó Pere, Tomàs el Bessó, Natanael, de Canà de Galilea, els fills de Zebedeu i dos deixebles més. Simó Pere els digué: «Me'n vaig

a pescar.» Els altres li respongueren: «Nosaltres també hi venim.» Sortiren tots i pujaren a la barca, però aquella nit no pescaren res.

Quan ja clarejava, Jesús s'aturà vora l'aigua, però els deixebles no el reconegueren. Ell els digué: «Nois, no teniu res per a menjar?» Li contestaren: «No.» Els digué: «Tireu la xarxa a la dreta de la barca i pescareu.» Ho feren així i ja no la podien treure de tant de peix com hi havia. Llavors aquell deixeble que Jesús estimava diu a Pere: «És el Senyor.» Així que Simó Pere sentí aquestes paraules, es posà la roba que s'havia tret i es llançà a l'aigua. Els altres deixebles, que eren només a uns noranta me-

tres de terra, vingueren amb la barca, estirant la xarxa plena de peix.

Quan baixaren a terra veieren un foc, amb peix i pa coent-se sobre les brases. Jesús els diu: «Porteu peixos dels que acabeu de pescar.» Simó Pere pujà a la barca i estirà cap a terra la xarxa: hi havia cent cinquanta-tres peixos grossos. Tot i haver-hi tant de peix, la xarxa no s'esquinçà. Jesús els digué: «Veniu a esmorzar.» Cap dels deixebles no gosava preguntar-li qui era; ja ho sabien, que era el Senyor. Jesús s'acostà, prengué el pa i els el donava. Igual va fer amb el peix. Era la tercera vegada que Jesús s'apareixia als deixebles després de ressuscitar d'entre els morts. [...]

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA II)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 3)

Maig

1. DIUMENGE

Diumenge III de Pasqua, Blanc.

Lectures: Fets 5,27b-32.40b-41 / Salm 29 / Apocalipsi 5,11-14 / Joan 21,1-19

SANTORAL: *Sant Josep, obrer*. Aniol, mr.; Jeremies, prof.; Ricard Pam-puri, rel.; Segimon, mr.

2. DILLUNS

Sant Atanasi (MO), Blanc. Lectures:

Fets 6,8-15 / Salm 118 / Joan 6,22-29
SANTORAL: Josep M. Rubio, prev.; Segon, b. i mr.; Zoa, mr.

3. DIMARTS

Sants Felip i Jaume (F), Vermell.

Lectures: 1 Corintis 15,1-8 / Salm 18 / Joan 14,6-14

SANTORAL: Alexandre I, p. i mr.; Antonina, vg. i mr.

4. DIMECRES

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 8,1b-8 / Salm 65 / Joan 6,35-40

SANTORAL: Florià, mr.; Gotard, b.;

Joan Houghton, prev. i mr.; Silvà, b. i mr.

5. DIJOUS

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 8,26-40 / Salm 65 / Joan 6,44-51. Lleida: **beat Salvi Huix i Miralpeix** (MO), Vermell.

SANTORAL: Amador, prev. i mr.; Àngel de Sicília, prev.; Irene, vg. i mr.

6. DIVENDRES

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 9,1-20 / Salm 116 / Joan 6,52-59

SANTORAL: Beneta, vg. i mr.; Domènec Savio; beat Francesc de Laval, b.; Justí, prev.

7. DISSABTE

Fèria, Blanc. Lectures: Fets 9,31-42 / Salm 115 / Joan 6,60-69. Tortosa:

Mare de Déu dels Desemparats (F), Blanc.

SANTORAL: Casilda, vg.; Caterina de Bolonya, vg.; Gregori de Berru-eza, b.; Pacomi, ab.

El Sant 5 MAIG

Beat Salvi Huix i Miralpeix

Entre els milers de màrtirs de la persecució que va tenir lloc durant la Guerra Civil Espanyola consten diversos bisbes. Un d'ells és el beat Salvi Huix i Miralpeix (1877 – 1936), bisbe de Lleida, que va voler córrer la mateixa sort que molts dels capellans de la diòcesi que li havia estat encomanada.

Fill de Sant Hilari Sacalm, va ser ordenat a Vic pel bisbe Josep Torras i Bages. Pocs anys més tard va entrar a l'Oratori de Sant Felip Neri. Molt devot de la Mare de Déu, Salvi Huix va donar forma a l'assemblea de Congregacions Marianes de Catalunya. L'any 1928 va ser nomenat administrador apostòlic d'Eivissa, illa que recuperava així el bisbat propi que havia perdut feia anys. Després de deixar enllestida la nova diòcesi, va ser creat bisbe de Lleida, ministeri que va exercir durant poc més d'un any. Amb l'esclat de la guerra i de la persecució religiosa, el beat Salvi Huix es va amagar a casa d'uns coneguts, però sabent que els seus sacerdots i feligresos eren assassinats, ell mateix es va presentar a les autoritats. Va ser afusellat juntament amb una vintena de cristians més. El papa Francesc el va beatificar el 2013.

Celebrem el temps pasqual

CONSOL MUÑOZ
Franciscana Missionera

Ja sabem que per a nosaltres, els cristians, la Pasqua de Resurrecció és la gran festa de les festes cristianes. Els cinquanta dies pasquals, que van des de la Pasqua de Resurrecció fins a la Pasqua de la vinguda de l'Esperit Sant, els hem de celebrar com un únic dia festiu, o com els anomena sant Atanasi (segles III-IV): «Un gran diumenge.»

En el mateix sentit, Màxim de Torí (segle V) té un text preciós en què afirma que la cinquantena és una festa contínua, com si cada dia fos diumenge. Sant Agustí (segles IV-V) manté igualment el sentit dels cinquanta dies, en què diu que es canta l'Al·leluia i no es prega agenollat. Així mateix, manifesta que el creient és convidat a cantar el càntic nou de l'Al·leluia pasqual. I assenyala que Déu vulgui que el que qui ho cantiposi en harmonia la seva vida amb els seus llavis, la boca i la consciència. Això ho podem veure com un consell que cal tenir en compte.

La Congregació per al Culte Diví va emetre una carta circular sobre *La preparació i celebració de les festes pasquals* (16-1-1988). Sobre els diumenges pasquals va manifestar: «Els diumenges d'aquest temps han de ser considerats i anomenats "diumenges de Pasqua", i té precedència sobre qualsevol festa del Senyor i qualsevol solemnitat. Les solemnitats que

coincideixin amb aquests diumenges s'han d'avançar al dissabte precedent. Les celebracions en honor de la Mare de Déu o dels sants que cauen entre setmana no poden ser traslladades a aquests diumenges.»

El nostre calendari romà actual ens diu que «els cinquanta dies que van des del Diumenge de Resurrecció fins al Diumenge de Pentecosta han de ser celebrats amb alegria i exultació com si es tractés d'un sol i únic dia festiu, més encara, com "un gran diumenge". Aquests són els dies en què principalment es canta l'Al·leluia. Els vuit primers dies del temps pasqual constitueixen l'Octava de Pasqua, i se celebren amb solemnitats del Senyor».

Amb tot això veiem que l'Església ens continua convidant a viure i celebrar aquesta cinquantena pasqual, com un veritable temps de festa i alegria. Això s'ha de reflectir, sobretot, en les nostres celebracions eucarístiques dominicals, en què, per exemple, a l'altar s'han de posar les millors estovalles, així com els vasos sagrats, els canelobres... De la mateixa manera veiem els que presideixen la celebració amb els ornaments destacats per a aquest temps. És a dir, la Pasqua amb els seus cinquanta dies s'ha de manifestar en tots els aspectes de les nostres celebracions.

Intensa vivència de l'amor de Déu

REDACCIÓ

La Casa d'Espiritualitat Betània a San Juan de Aznalfarache (Sevilla) acollirà, del 3 al 8 de juliol, un Encontre d'Experiència de Déu, segons el mètode d'evangelització impartit pel P. Ignacio Larrañaga durant més de trenta anys. Comença al capvespre del primer dia (s'hi inclou sopar) i acaba a les cinc de la tarda del darrer dia.

Estan coordinats pels Tallers de Pregària i Vida, una associació internacional de fidels, aprovada i reconeguda per la Santa Seu. Els seus responsables confien l'organització d'aquests Encontres d'Ex-

periència de Déu en els Matrimonis Guies Evangelitzadors.

La metodologia, provada i experimentada, es du a terme mitjançant un recés espiritual de cinc dies de durada en règim d'internat i de silenci i soledat com a condició indispensable per penetrar en la intimitat profunda amb Déu.

Set de Déu

«L'Encontre desperta la set de Déu i la sadolla», afirmen els seus organitzadors. I afegeixen: «A través d'una intensa vivència de l'amor de Déu, de la fe i de l'abandonament, s'arriben a acceptar les lleis humanes de la limitació i la precarietat, tot alliberant gradualment l'angoixa i la por, la tristesa i l'ansietat. El resultat n'és una gran pau.»

«Contemplant la figura de Jesús i seguint les seves petjades, els participants podran anar adquirint els seus trets vitals, com ara paciència, comprensió, mansuetud, bondat, fortalesa i amor», constaten.

L'Encontre d'Experiència de Déu és, per tant, un conjunt de missatges i pràctiques amb què s'envigoreix la fe i es guareixen les ferides de la vida. Els assistents es fan amics i deixebles de Jesús, «i tornen a casa seva com a criatures noves, fortes i alegres».

El preu per persona és de 320 euros, en règim de pensió completa. S'han d'ingressar, a nom de l'Associació Tallers de Pregària i Vida-Encontres d'Experiència de Déu, al compte bancari següent: ES16 0049 4909 1723 1612 8551.

Per a informació i inscripcions: Margarita Jambrina (tel. 607 381 032; marmajam2@gmail.com) i Eulalia Barbeta (tel. 646 570 313; ebarbeta@telefonica.es).

TALLERES DE ORACION Y VIDA

Una Nueva Evangelización

3 AL 8 DE JULIO EN SEVILLA

ENCUENTRO DE EXPERIENCIA DE DIOS

INFORMACIÓN E INSCRIPCIÓN

Margarita Jambrina
marmajam@gmail.com o 607381032
Eulalia Barbeta
ebarbeta@telefonica.es o 646570313

CASA DE ESPIRITUALIDAD BETANIA
DE SAN JUAN DE AZNALFARACHE

320 euros Pensión Completa PLAZAS LIMITADAS

Postals des d'Andalusia

La resurrecció de les «is»

La Pasqua florida, que es va iniciar en la Vetlla Pasqual, amb benedicció del foc nou i la Llum del Ciri, trencant les tenebres, símbol de la presència de Jesús ressuscitat entre nosaltres, escampa la seva aroma primaveral sobre les entranyes d'un món, cada vegada més desconcertat i desconcertant. La litúrgia de l'Església ens ha endinsat, en aquest temps, en una «Pasqua», que ens anuncia el pas de la mort del Gòlgota, al triomf de la vida. S'amunteguen els problemes, plouen les incerteses, triguen les respostes veritables als milers d'interrogants. Aquests dies, hem parlat de la «resurrecció de les is», ja que la Resurrecció de Jesús ens convida a «ressuscitar» les «zones mortes» de la nostra vida.

La primera «i» és la de la il·lusió, que és tant com encoratjar el nostre entusiasme per la vida, el nostre optimisme per aconseguir objectius.

La segona «i» és la dels ideals. Un «ideal» és una idea il·luminada per la fe. No n'hi ha prou amb la «idea» si no és una idea amb sentit, que obri horitzons i construeixi un món nou.

La tercera «i» és la del que és important. Malauradament, la premsa ens porta a «realitzar» primer el que és urgent i, després, el que és important.

La humanitat demana a crits «raons per viure», «pilars per construir», «camins per construir», «camins per avançar per senders de progrés». El papa Francesc, en el seu Missatge quaresmal d'enguany, ens va desvetllar aquests tres «pilars» sobre els quals hem de construir un «cel nou i una terra nova»: el «tracte amb Déu» —«no ens cansem de pregar», va dir el Pontífex—, i el «tracte amb el proïsme», —«no ens cansem de fer el bé», va dir també el Papa.

Tant de bo que visquem la «resurrecció de les is»: «il·lusions, ideals i allò que de veritat importa». La vida es convertirà, aleshores, en una apassionant aventura d'esperança.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

La calidesa de Mn. Cahuana

Agraeixo la calidesa i les paraules de Mn. Cahuana, sempre positives i esperançadores, amb un record sincer per als qui més ho necessiten, especialment els malalts i la gent gran, sense descuidar els qui en tenim cura.

Una abraçada a tot l'equip que ho fa possible.

ROSER LLOP PASQUAL

No a l'autoritarisme, sí a la humilitat

Cal desterrar l'esperit de dominació on un líder imposa la seva voluntat amb poc o cap respecte vers les opinions i sentiments dels altres. Hem de treballar moltíssim perquè l'autoritarisme desaparegui de qualsevol àmbit: familiar, polític, social, eclesial i empresarial. El pitjor líder és aquell que es creu superior als altres i no fa autocrítica.

Qualsevol crisi fa mal, perquè a ningú no li agrada reconèixer la seva incapacitat, però també l'allibera de l'autosuficiència i és una cura d'humilitat. Ens adonem de qui realment som i, posa de manifest la fragilitat humana. Experimentem por, ansietat, angoixa, impotència... però això ens permet ser més forts i prendre consciència de les nostres pròpies forces i febleses i que no podem superar tot el que ens proposem.

Res d'imposar i dominar, sinó saber escoltar i proposar, sempre amb humilitat. Sovint oblidem l'empatia envers l'altre. Plató ja ho deia: «L'orgull ens separa, la humilitat ens uneix.» El gran problema de l'ésser humà és l'arrogància, la vanitat.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL

Un tracte de segona

El nostre país s'ha convertit en un país aconfessional. No ho comparteixo, però ho accepto perquè és una realitat.

I si això és així, per què a les presons catalanes no es respecta? Es respecta el Ramadà, però es menysprea la Quaresma i la Pasqua.

Som a la presó i arriba la Quaresma. Què podem esperar del Departament de Justícia i de la Direcció General d'Afers Religiosos, que en depèn? Molt fàcil de respondre: poca cosa o res.

Per als cristians, la Quaresma és temps de recolliment, de penitència i de pregària. Quan arriba el Dimecres de Cendra tenim carn per esmorzar, per dinar i per sopar i això també es repeteix els divendres.

A la presó hi ha alternatives per menjar, però, quan ens atrevim a demanar plats sense carn, la resposta és: «No pot ser, perquè és per als musulmans.» Tenim un tracte de segona per sota d'altres confessions religioses.

El Ramadà, que és el temps penitencial per als musulmans, se celebra amb tots els detalls. I, com que practiquen el dejuni tot el dia, poden no entrar al menjador i pregar als patis. A la nit, se'ls serveix un menjar especial. Tenen moments d'acompanyament i xerrades oficials amb el suport del Departament de Justícia. Tot això està molt bé, però també estaria bé que es tingués en compte els cristians en els nostres temps especials. Nosaltres no tenim cap opció per celebrar la Quaresma. Si volem fer dejuni, obligatòriament hem d'entrar al menjador, omplir la safata i asseure'ns amb els altres.

Cada vegada costa més «parar l'altra galta» i suportar la humiliació.

Bon Ramadà i bona Pasqua!

FRANCISCO PARDO

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«Completar el projecte iniciat per Jujol va ser obra de tot un equip que va treballar amb molta constància»

Joan Maria Jané Coca va impulsar la represa de les obres del santuari de Montferri

EDUARD BRUFAU

Als afores de Montferri (Alt Camp), envoltat de vinyes, s'alça un monument únic a Catalunya: el santuari de la Mare de Déu de Montserrat. Ideat pel jesuïta Daniel Maria Vives, i projectat i començat per l'arquitecte modernista Josep Maria Jujol, l'obra va quedar interrompuda durant dècades. Però l'any 1984, l'alcalde del moment, Joan Maria Jané Coca, es va fixar l'objectiu de reprendre'n la construcció. Després d'ingents esforços col·lectius, el temple es va poder inaugurar i beneir l'any 1999. Joan Maria Jané, l'impulsor de les obres, explica com es va completar aquest singular edifici de Jujol.

Al cap de 50 anys de l'aturada de la construcció, com a alcalde de Montferri vostè va impulsar la represa de les obres del santuari. Què el va empènyer a prendre aquesta decisió?

Personalment, no hi havia pensat mai que hauria d'encapçalar la represa, consolidació i continuació de les obres d'aquesta obra majúscula. Ningú pensava emprendre tal aventura, i tal vegada si algú s'ho hagués proposat, hauria estat titllat d'il·luminat. I aquí és on es veu la mà de Déu que guia els pensaments dels homes, per transformar-los en obres.

L'obra va ser començada l'any 1925, i l'any 1934 s'aturà. Tota la meva infantesa havia vist les obres interrompudes i em produïa un sentiment de pena descobrir les restes del santuari cobertes per la naturalesa, enmig d'un silenci sepulcral, sacsejat per les copes dels pins que resseguïen el turó on se situa el santuari. L'atenta observació em traslladava a tot aquell esforç que havien fet els nostres avantpassats amb tant de sacrifici.

Ja de ben jove, m'imaginava el P. Daniel s.j. passejant entre el poble de Montferri i el santuari, i també les visites de l'arquitecte Josep Maria Jujol des de Barcelona vingut fins a Salomó amb tren, i de Salomó a Montferri (6 km) a peu... el paleta rodonyenc que hi esmerçava el millor del seu art a col·locar els blocs, ajudat en tot moment pels pagesos montferriencs voluntaris que extreïen la grava del riu Gaià i ho traguïen tot amb els seus carros fins al santuari afrontant amb sacrifici la dificultat del camí. Aquests sentiments m'acompanyaven ja de ben petit.

Completar el projecte iniciat per Josep Maria Jujol devia ser una tasca gens fàcil...

«La primera decisió va ser cridar el voluntariat del poble per tal de netejar tota classe de vegetació»

«La meva relació amb Poblet, i especialment amb l'aleshores P. abat Dom Maur Esteve, va ser crucial»

Joan Maria Jané Coca, primer per l'esquerra, amb Josep Maria Jané Casas, arquitecte de les obres, i Mn. Josep Maria Jané Coca.

Prosseguir amb l'obra iniciada per l'arquitecte Jujol requeria valentia i planificació per superar amb escreix tots els obstacles. La primera decisió, presa amb la resta de companys regidors, fou cridar el voluntariat del poble per tal de netejar tota classe de vegetació, vencent la intempèrie i el pas del temps, i l'èxit fou rotund. L'alta participació provocà que entre els més joves sorgís un sentiment d'anhel per allò desconegut, i en canvi, per als més grans, fos recordar anècdotes viscudes en els primers inicis. Paral·lelament, la meua profunda relació amb la comunitat cistercenca de Poblet, i especialment amb l'aleshores P. abat Dom Maur Esteve, fou crucial.

Amb ell, vaig conversar-hi llargament, i em recomanà el contacte del Dr. arquitecte Joan Bassegoda i Nonell, que en aquells moments ja duia entre mans la restauració de Poblet.

Aquesta segona fase d'acabament del projecte iniciat per Jujol no va ser obra d'una persona sola, sinó d'un equip que treballà amb constància superant tota mena d'entrebancs. Juntament amb el Dr. Bassegoda, s'hi afegí l'arquitecte Josep M. Jané i Casas, els enginyers Jos Tomlow i Josep M. Llauredó, i el Sr. Esteve Nogués, aparellador. Finalment, va ser clau la participació com a encarregat de l'obra del meu germà sacerdot missioner, que emprengué amb l'embranchida necessària per aconseguir el somni.

En vida de Jujol els veïns de Montferri van tenir un paper destacat en la construcció del santuari. Quina va ser la seva participació en aquesta segona etapa?

L'aspecte més rellevant va ser comptar, gairebé des dels inicis, amb la participació totalment desinteressada del meu germà, Mn. Josep M. Jané. Ell s'encarregà del seguiment de l'obra, i d'ésser enllaç entre operaris i tècnics. Aquells anys, mentre ell estudiava a Roma, aprofitava els estius per avançar l'obra començada. Com a anècdota, sempre abans d'acabar el curs ja em trucava per preparar el material, i posar en òrbita els treballadors i tot allò necessari per reprendre l'obra.

Admetre que tot va ser, com diu la dita, «flors i bombons, per tots quatre cantons», fora erroni. Ben aviat, afloraren obstacles, problemes i incomprensions. En general, la participació dels ciutadans del poble de Montferri fou bona. Principalment pel que fa al transport de l'arena, grava, fusta... s'acomplí pels mateixos pagesos. El material més usat fou l'arena i la

grava extreta de la pedrera del municipi de la Juncosa del Montmell, a vora uns dotze quilòmetres de Montferri, que s'aconseguia a preu de cost gràcies a les bones gestions del meu germà amb la propietat de la pedrera, car la seva filla es deia Montserrat... i això també hi ajudava. D'altra banda, s'utilitzà més de trenta tones de fusta de pi blanc del país, subministrada a bon preu per la serradora del municipi de Cabra del Camp. El ciment portland provenia d'un negoci del poble veí de Rodonyà, que ens el facilitava al preu mínim. I finalment, la carbonissa s'anava a recollir, sota el permís de la Renfe, a un terraplè situat al poble de la Riba. D'això últim, conservem una foto dels diferents voluntaris, tots embrutits amb el color fosc del carbó... però amb una satisfacció ben pròpia. Gràci-

es a la carbonissa, es completaven unes rajoles petites que alleujarien el pes del material final.

Certament, recordar com vam teixir totes aquestes accions em fa venir bonics records plens d'agermanament, alegria i perseverança per tirar el projecte endavant.

Què va significar per a vostè i tot el poble de Montferri l'acabament del santuari l'any 1999?

L'any comprès entre 1998 i 1999 va ser l'únic que s'hi va treballar de forma intensiva, ja que s'acomplia el cinquantè aniversari de la mort de l'insigne arquitecte. I aprofitant tal avinentesa, se'l va voler homenatjar, com una ofrena, amb la finalització del seu preuat santuari. La resta d'anys sols s'hi treballava a la temporada d'estiu, per diferents motius. Durant l'hivern, no s'hi podia treballar perquè el santuari està

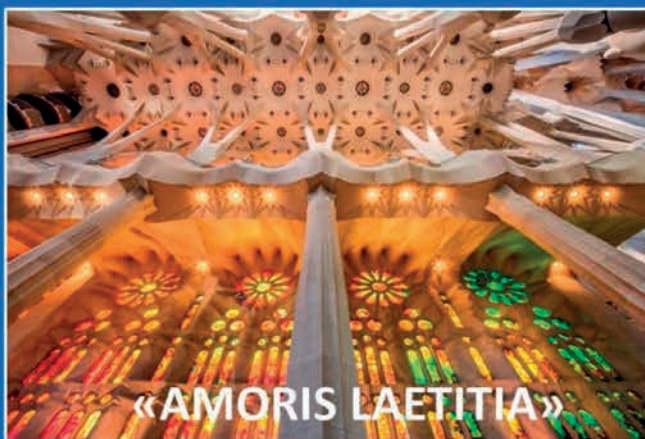
situat al capdamunt del turó, on el fred i vent són intensos. I també, perquè no teníem prou cèntims per assumir més despeses, ni podíem comptar amb la gran ajuda de Mn. Josep M. Jané, que aleshores estava ocupat amb els seus estudis a Roma.

L'acabament fou una gran satisfacció. Sovint ens titllen d'orgullosos per així haver finalitzat el santuari, i penso humilment que l'orgull no és bo per a un cristià, però això no resta la nostra gran alegria i satisfacció per acabar el santuari, dedicat a la nostra mare, la Mare de Déu de Montserrat. Els qui hi hem treballat, i ho hem patit, també ho hem gaudit de fer-lo créixer fins al final. Les generacions posteriors descobriran la història, i se sorprendran per la seva bellesa, però no hauran pogut veure-ho créixer...

El santuari de Montferri és una fita arquitectònica del Camp de Tarragona.

Agustí Codinach

60

EL DISCERNIMENT PERSONAL és fonamental en la pastoral familiar

Cal que el segon principi relatiu a l'exercici de la pastoral familiar en les situacions complexes sigui aplicat en totes i cadascuna de las situacions 'irregulars', que alguns consideren, simplement, 'imperfectes'. Es tracta del **principi de discerniment personal i pastoral**.

Aquí haurem de recordar la justificació que Francesc ha exposat en diverses ocasions.

«Hi ha dues maneres de pensar que s'han fet presents al llarg de tota la història de l'Església: marginar i integrar. El camí de l'Església, des del Concili de Jerusalem en endavant, ha estat sempre el camí de Jesús, el camí de la misericòrdia i la integració.

El camí de l'Església és el de no condemnar ningú per sempre. El camí de l'Església és oferir el bàlsam de la misericòrdia de Déu a totes les persones que la demanen amb cor sincer. Perquè la caritat veritable sempre és immerescuda, incondicional i gratuïta.

Per tant, **«cal evitar els judicis que no tenen en compte la complexitat de les diverses situacions, i cal estar atents a la manera en què les persones experimenten greus trastorns a causa de la seva condició»** (AL 296).

Aquesta actitud de respecte té relació amb el sentit de vinculació a la comunitat cristiana per part dels fidels que es troben en una situació 'irregular'. L'Església no pot ser considerada el 'club dels perfectes', sinó tot el contrari. Recordem que, segons el papa Francesc, **«sovint la tasca de l'Església s'assembla a la d'un hospital de campanya»** (AL 291).

«Es tracta d'arribar a tothom, d'ajudar cada persona a trobar la seva pròpia manera de participar en la comunitat eclesial, i així experimentar que ha estat objecte d'una misericòrdia immerescuda, incondicional i gratuïta.

Ningú no pot ser condemnat per sempre, perquè aquesta no és la lògica de l'Evangeli!» (AL 297).

Els pastors sempre han de tenir en compte la situació personal dels fidels que s'han sentit exclosos. És a dir, és totalment necessari discernir per què, com i en quines circumstàncies personals van infringir la llei o van rompre el compromís que havien assumit.

Francesc conclou que el pastor que atén una persona que ha infringit una llei que l'obliga greument ha d'exercir un responsable *discerniment personal i pastoral del seu cas particular*. Així podrà reconèixer que **«les conseqüències o els efectes d'una norma no sempre han de ser els mateixos, perquè el grau de responsabilitat no és igual en tots els casos»**.

I ha afirmat que **«un acurat discerniment pot acabar reconeixent que, en una situació concreta, no va haver-hi falta greu»**, encara que, objectivament, la norma infringida obligués greument (cf. AL 300)

Bo i mantenint íntegrament els principis que regulen el matrimoni catòlic, cal que els pastors siguin summament curosos en el moment de **discernir la situació personal de cadascun dels cònjuges**, per tal de poder aconsellar-lo degudament. La solució correcta en un cas particular mai no podrà ser aplicada amb caràcter general. Si ho féssim així, cometriem un error greu.

«Si tenim en compte la innombrable diversitat de situacions concretes, comprendrem fàcilment que no podem esperar, ni del Sínode dels Bisbes ni d'aquesta exhortació, un conjunt de normes de caràcter canònic que puguin ser aplicades a tots els casos.

Cal exercir un responsable discerniment personal i pastoral de cada cas particular, un discerniment que haurà de reconèixer que les conseqüències o els efectes d'una norma no sempre han de ser els mateixos, perquè «el grau de responsabilitat no és igual en tots els casos» (AL 300).

Per tot això, Francesc ha al·ludit expressament a **un itinerari d'acompanyament i de discerniment que orienti els fidels en la presa de consciència de la seva situació davant Déu**. «Atès que la gradualitat no és possible en la llei mateixa, aquest discerniment mai no podrà prescindir de les exigències de veritat i de caritat de l'Evangeli, tal com l'Església les proposa» (AL 300). No pot pas ser d'altra manera.

- Quina preparació cal adquirir per poder exercir responsablement aquest *discerniment personal i pastoral*?
- Quines són les conseqüències reals de l'aplicació d'aquest principi en les situacions 'irregulars' en què es troben alguns matrimonis? Per ventura podem impedir-ne l'aplicació? En cas de dubte, què podem fer per ajudar-los?

Cada any moren al món unes 700.000 persones a conseqüència d'infeccions multiresistents als antibiòtics.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

La fagoteràpia, un tractament mèdic que pot acabar tenint èxit

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Què vol dir «fagoteràpia»? Es tracta d'un tractament molt original. Eliminar bacteris infecciosos a base d'un virus que ataca els bacteris a la manera com fan tots els virus: reproduint-se al seu interior. Aquests virus s'anomenen, amb raó, bacteriòfags, perquè devoren (*fag* vol dir «menjar») bacteris. I fagoteràpia és guarir (fer teràpia) a base de *fags* («devoradors»).

Aquests *fags* de bacteris van ser descoberts cap al 1910; que podien aplicar-se a la medicina es veié a finals de la Primera Guerra Mundial contra les infeccions de disenteria, còlera o febre tifoide amb un cert èxit. I també cal afegir que entre el 1939 i el 1940 la seva aplicació als ferits amb gangrena de la guerra entre Rússia i Finlàndia va reduir un terç els que hi perderen la vida. Però després vingueren els antibiòtics. Com que eren més fàcils d'obtenir i, per tant, més econòmics, els bacteriòfags van restar arraconats. A més, hi hagué metges que trobaven poc eficaços aquests *fags*.

Però ara sembla que tornen a la

palestra. Com ha anat això? Molt senzill: cada vegada hi ha més afectats per infeccions multiresistents als antibiòtics. Cada any moren al món unes 700.000 persones a conseqüència d'aquestes malalties que els antibiòtics ja no poden vèncer. I això pot anar augmentant. És hora de pensar en aquest altre mitjà per combatre-les: la fagoteràpia. I és això el que ara està a l'ordre del dia: trobar els *fags* corresponents a aquestes malalties i fer-ne l'aplicació adequada. Jeremy J. Barr, microbiòleg de la Universitat de Melbourne, comenta el següent: «Si és cert que pot salvar vides, nosaltres, com a membres de la societat, haurem d'esbrinar si funcionarà (la fagoteràpia) i el millor criteri per aplicar-la. La crisi de la resistència als antibiòtics és massa greu com per prescindir-ne.»

Nosaltres només hi podem dir que desitgem que continuïn els treballs que ja s'han iniciat en aquest àmbit, que tinguin èxit i que es puguin aplicar aviat els mitjans corresponents per al bé de tota la humanitat.

GENT DE CASA

Ramon Sanahuja i Marcè

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

Nascut a Banyeres del Penedès el 19 de desembre del 1889, de família pagesa, Ramon Sanahuja i Marcè va ingressar al Seminari de Barcelona. Va ser ordenat el 14 de març del 1914 a Roma, on acabaria els estudis de doctor en Dret canònic el 1916, quan va ser enviat al Vendrell de coadjutor i l'any següent de regent a Castellar del Vallès. Va arribar a ser ecònom de Sant Esteve de Granollers el 1923 i rector de Sant Andreu de la Barca el 1925. També obtindria els doctorats en Filosofia i Teologia.

Regent de Sant Pere del Masnou el 1927 i del Sant Esperit de Terrassa el 1933, seria a la vegada arxipreste. Va haver d'amagar-se en esclatar la persecució del 1936. Passat el gran perill dels primers mesos, va intentar passar la frontera de França per la Seu d'Urgell. Va ser detingut i empresonat a Lleida, fins que l'avanç de les tropes franquistes el va alliberar. Fou nomenat rector d'Almenar abans de poder retornar a Terrassa.

El 10 d'agost del 1944 era designat bisbe de Sogorb, arribant-hi el mes de novembre. Una diòcesi que des del 1936 no tenia bisbe titular, en haver estat assassinat monsenyor Miquel Serra i Sucarrat, olotí; des del 1939 havia estat regida per Prudencio Melo, com a administrador apostòlic. A Sogorb, monsenyor Sanahuja va ser un bisbe reconstructor de la catedral,

del Seminari i de tantes parròquies assolades durant la guerra, i va reorganitzar els laics, l'Acció Catòlica i la caritat.

El 13 de maig del 1950 passaria a ser bisbe de Cartagena, on es trobava un panorama millor. Substituïa Miguel de los Santos Díaz Gomara, qui, fins al 1942, havia estat administrador de Barcelona. Com a bisbe de Cartagena, assistí a les sessions del Concili Ecumènic Vaticà II.

Durant els anys de bisbe de Sogorb i de Cartagena, la seva presència a Catalunya, discreta, va ser bastant regular, en cerimònies, alguns enterraments de personalitats, ordenacions o inauguracions.

El 22 d'abril del 1969, molt delicat de salut, va presentar la dimissió i va obtenir la jubilació canònica com a bisbe. Va passar a ser bisbe emèrit de Cartagena i titular de Guardafiera, una petita localitat als Abruços italians; el seu substitut seria el doctor Ramon Roca Cabanellas.

Retornaria a Catalunya i va passar a residir amb uns familiars a la localitat de Cerdanyola del Vallès, on retornà a la casa del pare la matinada del 8 d'agost del 1970, als setanta-nou anys. Va ser enterrat al panteó familiar. L'any 1994, les seves despulles es van traslladar a la basílica del Sant Esperit, avui catedral del bisbat de Terrassa.

Agustí Codinach

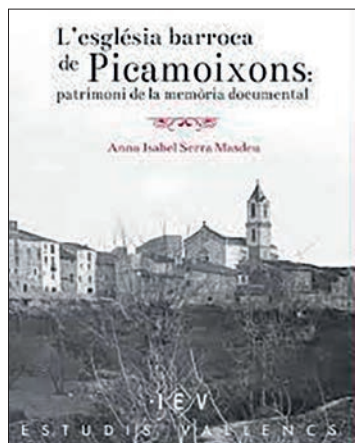
La catedral de Terrassa acull, des del 1994, les despulles del bisbe Ramon Sanahuja.

**DIEGO SOLA
PERE DE MANUEL** (eds.)

La presència cartoixana a Catalunya Segles XII-XX
Edicions UB, 2022, 256 pàg.

La Cartoixa és una gran desconeguda. Aquest volum col·lectiu estudia des de la interdisciplinarietat que hi aporten els diferents autors, la presència cartoixana al nostre país, centrant-se en els dos monestirs més destacats, Escaladei i Montalegre.

ANNA ISABEL SERRA MASDEU

L'església barroca de Picamoixons: patrimoni de la memòria documental
Institut d'Estudis Vallencs, 2022, 156 pàg.

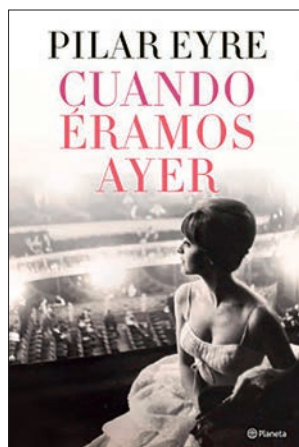
Llibre que documenta la primera església parroquial del segle XVI de Picamoixons (Alt Camp), a continuació la construcció d'un nou edifici al segle XVIII, que es converteix en l'eix central d'estudi, i que va ser enderrocat pel seu mal estat de conservació, i l'edificació d'un altre l'any 1903. (Ramon Ribera)

JOAQUÍN IGLESIAS

Escritos con alma
50 relatos de esperanza ante los desafíos de la vida
La Morera, 2022

Escrits inspirats en vivències reals, convertits en reflexions. Preguntes davant de situacions que ens afecten a tots: la vellesa, el dolor i la mort, la malaltia, el perquè de les ruptures emocionals, etc. Un llibre que desborda humanitat, compassió, amor a la naturalesa i a l'ésser humà. Disponible a Amazon.

PILAR EYRE

Cuando éramos ayer
Planeta, 2022, 365 pàg.

Barcelona, 1968. Silvia Muntañer es presenta en societat al Ritz, la seva família té posades totes les esperances en la seva bellesa espectacular i en una bona boda per salvar la seva desastrosa economia domèstica. Però els seus somnis són molt diferents dels de la seva mare: aquesta nit coneixerà l'amor per primera vegada.

CARLA ZAPLANA

Depuració hepàtica
Cossetània, 2022, 280 pàg.

El cos és el vehicle que permet que el nostre ésser creixi, es desenvolupi, experimenti i evolucioni. Carla Zaplana, experta nutricionista i dietista, proposa un programa pràctic centrat en el fetge, un òrgan que pren part activa en més de cinc-cents funcions vitals. En només cinc dies l'any, aconseguirem fer un reset complet del nostre organisme.

MARIA VICTÒRIA LOVAINA

La soledad del pianista
Roca Editorial, 2022, 313 pàg.

En Mijaíl adora el seu avi Vador, amb qui té una connexió molt especial: per a tots dos, el piano és la seva pròpia essència. En el norantè aniversari de Vador, Mijaíl el porta a un concert i es trasllada quinze dies a casa del seu avi per preparar la següent actuació. Quinze dies en els quals el jove descobreix els secrets més ben guardats de la família.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

«Aquí descansa Nevares», va dir l'escriptor Pere Calders amb motiu del seu exili a Mèxic. La *troupe* del Cirque du Soleil no descansa, ni a Nevares ni enlloc, perquè, després de dos anys de pausa forçosa per la pandèmia global i el risc de caure en fallida, ha tornat a aixecar el vol o, més ben dit, la seva carpa, el Grand Chapiteau, per reprendre a Europa, des de Catalunya, la gira

A «Luzia» també descansa Nevares

internacional, aquesta vegada amb *Luzia*, llum i pluja, extret de «luz» i «lluvia», l'espectacle que fa trenta-vuit del Cirque du Soleil des del 1984. *Luzia* té un guió que es balanceja entre la fantasia, la llegenda de la civilització asteca i, per primera vegada sota la carpa, amb l'aigua rajant a bots i barrals.

Fa la sensació que la llarga aturada en el camí de dos anys ha representat per al Cirque du Soleil una possible reflexió per entrar en una certa reconciliació amb el circ tradicional de pista, sense defugir el gran espectacle, treballat escènicament i amb tot rigor.

L'excel·lència dels artistes és allò que pesa més per damunt de l'embolcall de gènere fantàstic, la riquesa del vestuari, la potència

musical, els efectes d'il·luminació i, com deia, l'aportació excepcional de l'aigua que, en cascada, serveix fins i tot de pantalla per a la projecció de símbols llegendaris de la cultura mexicana.

Els números més espectaculars de circ de *Luzia*, però, arriben un cop engegada la segona part. Com si la primera hagués volgut ser només un entremès per anar picant. Ara sí que el gènere fantàstic s'imposa amb la desfilada de l'enorme jaguar amb portadors i que aquí lliga tant amb el bestiar fantàstic. El jaguar és un dels moments en què la veu de la cantant mexicana Majo Cornejo impregna tota la carpa.

De tot el programa de *Luzia*, es mereix una menció especial el jove contorsionista rus, 27 anys, Aleksei Goloborodko, la figura estrella de carn i os de tot l'espectacle. Un cos d'extrema flexibilitat, gairebé com si estigués fet de goma —potser de plastilina!—, que es modela fins a aconseguir unes posicions extremes que van de punta a punta de cos, de la punta del dit gros al clot del clatell. Encara que la màgia i la fantasia es quedin dins el Grand Chapiteau del Cirque du Soleil, també es guarden per molt de temps dins la memòria de la imaginació dels espectadors.

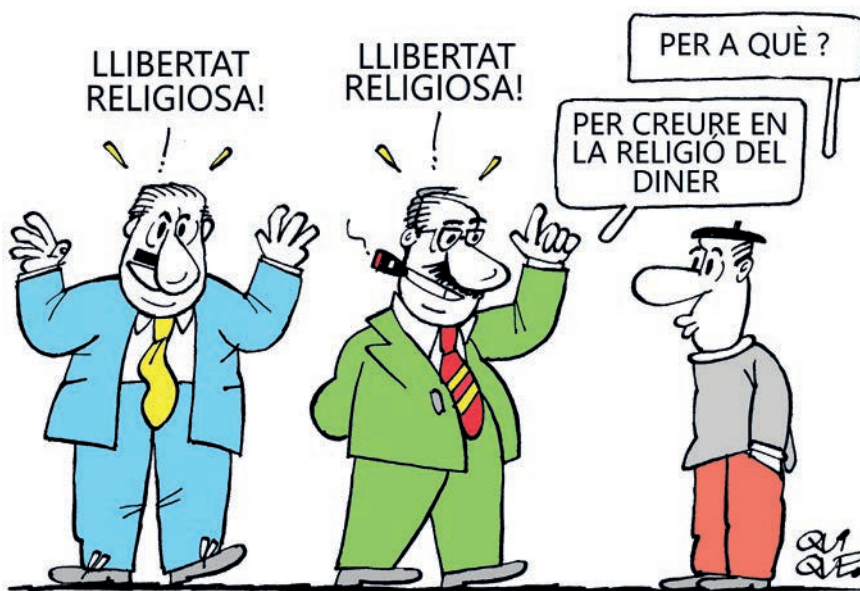

© Matt Bauer / Cirque du Soleil

El contorsionista rus Aleksei Goloborodko és la figura estrella de carn i os de tot l'espectacle «Luzia» del Cirque du Soleil.

«LUZIA». Cirque du Soleil
 GUIA: Guy Laliberté
 CLOWN: Eric Koller
 CANTANT: Majo Cornejo
 DIRECTOR MUSICAL: Simon Carpentier
 DIRECTOR: Daniele Finzi Pasca
 Grand Chapiteau, Districte Cultural Bellvitge
 L'Hospitalet de Llobregat.
 Fins al 15 de maig

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP M. GRAU PUJOL
Historiador

El Renaixement al Camp de Tarragona

JOSEP LLOP TOUS

Noves precisions a propòsit de l'església de Sant Jaume de Riudoms
Quaderns de Divulgació Cultural 35
Centre d'Estudis Riudomencs
Arnau de Palomar, 2021, 84 pàg.

Aportació al coneixement de l'Escola Renaixentista del Camp de Tarragona, per part de l'arquitecte Josep Llop (la Canonja, 1951), a través de documentació notarial i municipal, referida a l'església parroquial de Riudoms. Abans de la construcció de l'edifici calia dibuixar una traça, on es precisava la situació del campanar i la forma de la façana (malauradament se n'han conservat poques, d'elles cal esmentar les d'Alcover i la Selva del Camp, però no la de Riudoms). També era important tenir clara la ubicació del temple, en el cas de Riudoms havia d'encaixar en una vila closa per una muralla medieval. Les obres es van iniciar el 1593. Primer es van excavar els fonaments i es van reomplir; dos anys més tard es pacten unes modificacions per substituir unes parets de maó per pedra i ampliar la nau a costa de les capelles laterals. Més endavant, el 1606 s'acaba la secció de la portalada i deu anys després es cobreix l'església. Les seves característiques bàsiques són de nau única i capelles laterals entre els contraforts, capçalera octagonal i campanar als peus, seguint encara la tradició gòtica en la planta, però sense renunciar al nou llenguatge renaixentista. És molt similar al disseny de la seva homòloga d'Ulldemolins, de Jaume Amigó, que a la vegada segueix el tractat de Vignola. Entre la bibliografia destaquen els treballs sobre els temples de Linyola i Ulldemolins. És important destacar el paper que realitzen els centres d'estudis en la divulgació de la recerca històrica, tant en les monografies, com mitjançant les revistes, la majoria consultables al portal RACO (Revistes Catalanes d'Accés Obert) i Dialnet (Universidad de la Rioja). Cal valorar més l'esforç que es realitza des de les comarques i la necessitat que tinguí el ressò merescut dins la comunitat acadèmica.

RAUXA

El sistema (I)

El règims autoritaris es treuen del damunt qualsevol opinió dissident per mitjà de l'atac directe. En aquests estats, per tal de silenciar les veus molestes, el govern té per costum fer ús de la força de manera ben explícita fins a tancar els desafectes a la presó o, si cal, fer-los desaparèixer. Aquest sistema, habitual durant segles arreu del món, encara avui, per desgràcia, és plenament vigent a molts països.

A Occident, amb la implantació progressiva del liberalisme i la democràcia, la tendència ha estat una altra. Per norma general, l'Estat —i el mercat— garanteixen la lliure expressió dels ciutadans i procuren que totes les veus quedin pacíficament integrades en el sistema. La diferència entre un règim dictatorial i un de democràtic no és pas una qüestió de matís: encara que siguin defectuoses, val més viure en qualsevol de les nostres democràcies occidentals que en règims com ara la Xina o Aràbia. Aquesta diferència la tenen molt clara tots els refugiats i migrants que cada any abandonen els seus països per buscar recer a Europa Occidental o Nord-americana. Seria un error, però, creure que, atès que aquesta diferència és tan gran, les nostres democràcies no cal que facin res, perquè la sola existència de règims repressius ja ens fa bons a nosaltres. També el sistema liberal té uns defectes que li són propis, tan menors com es vulgui, però que si no es reconeixen ni es tracten a temps poden degenerar de manera perillosa fins a posar en risc el mateix sistema.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 1 de maig**, a les 17.30, concert solidari d'Estructures Variables a favor de la Fundació Manos Providentes. Església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona.

ORATORI DE SANT FELIP NERI DE BARCELONA

El **diumenge 1 de maig**, a les 19.30, cicle *Homenatge al P. Antoni Vicens Serramona* amb Rosa Mari Ramírez i Bernat Bailbé.

PREGÀRIA

El **dijous 5 de maig**, a les 19.00, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco (pepe.alaman@salesians.cat).

RCC. GRUP ÀGAPE

Tots els **dimarts fins al 31 de maig**, a les 19.30, seminari de preparació per rebre l'efusió de l'Esperit Sant al santuari de Ntra. Sra. del Perpetu Socors (c/ Balmes, 100 – Barcelona). Informació: tel. 617 818 958 i 696 093 999.

GERMANDAT DE NTRA. SRA. DEL ROCÍO

Solemne tridu a Maria Santíssima del Rocío, a les 17.00: el **divendres 6 de maig**, rosari, tridu i conferència d'Anna Almuni; el **dissabte 7**, rosari, tridu i presentació del cartell per al romiatge del Rocío, obra de Juan Alberto Gómez. Pregó *rociero* a càrrec d'Antonio Morel, presenta Julián Muñoz; el **diumenge 8**, rosari, tridu i solemne funció principal de l'institut. La Junta de Govern farà la protestació de fe i imposició de medalla als nous germans (església de Sant Jaume, c/ Ferran, 28 – Barcelona).

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 7 de maig**, a les 9.45, recés de silenci contemplatiu amb Glòria Andrés, Lúcia Roig i Esteve Fornaguera. Inscripcions: activitatspuelles@gmail.com.

PARRÒQUIA DE SANT FERRAN

Organitza del **dilluns 6 de juny al dijous 9** una peregrinació a Lourdes. Més informació: Mn. Javier Grau, tel. 638 166 750.

Girona

ADORACIÓ NOCTURNA

El **dijous 5 de maig**, a les 20.00, vetlla de l'Adoració Nocturna al temple del Sagrat Cor de Girona.

Sant Feliu de Llobregat

MISSA «ROCIERA»

El **diumenge 8 de maig**, a les 12.00, missa *rociera* de la 38ena Creu de Maig cantada pel cor *rociero* Raíces de la Casa de Sevilla de Sant Boi. Serà a la plaça de l'Agricultura de Sant Boi de Llobregat. Organitza: A.C.A. Casa de Sevilla (Sant Boi).

Terrassa

MOVIMENT DE CRISTIANS DE POBLES I COMARQUES

El **diumenge 8 de maig**, a les 9.30, 50ena Jornada nacional a Santa Maria del Vallès – Les Torres de Lliçà de Vall.

Tortosa

75 ANYS DE L'ENTRONITZACIÓ DE LA MORENETA

El **dimecres 4 de maig**, a les 19.30, missa en acció de gràcies a la catedral de Tortosa.

Vic

75 ANYS DE L'ENTRONITZACIÓ DE LA MORENETA

El **diumenge 1 de maig**, a les 11.30, missa en acció de gràcies a la catedral de Vic.

COVA DE MANRESA

El **dissabte 7 de maig**, a les 10.30, pregària contemplativa. Més informació: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els joves descobreixin en Maria l'estil de l'escolta, la profunditat del discerniment, la valentia de la fe i la dedicació al servei

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcristiana](https://twitter.com/catcristiana)

[i catcristiana](https://www.instagram.com/catcristiana)

[y Catalunya Cristiana](https://www.youtube.com/CatalunyaCristiana)

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*
Fotògraf: *Agustí Codinach*

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Eloi Aran, Josep Miquel Bausset, Pilarín Bayés, Carme Escales, Quique Fernández, Antonio Gil, Josep Maria Grau, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Lorena Pacho, Joan Palero, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Riu, Lluís Serra, Maria Claustre Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Emili Villegas, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

IGNASI MIRANDA / ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

El sacerdot bilbaí Ignacio M. Doñoro de los Ríos fa 20 anys que és a la selva amazònica del Perú treballant amb els nens més vulnerables. Allà va fundar Hogar Nazaret, un centre que acull més de 300 nens i adolescents en situació d'alt risc i exclusió social (orfes, de famílies que viuen sota extrema pobresa o víctimes de tràfic i prostitució), on se'ls dona l'oportunitat de tenir una vida digna i d'experimentar l'amor de Déu. Doñoro de los Ríos és autor de *El fuego de María* i *El secreto es Jesús*, tots dos de l'editorial Nueva Eva. Recentment va ser a Barcelona on va donar el seu testimoni amb la xerrada *El milagro de la selva, el Hogar Nazaret*.

El 2002 decideix deixar la seva vida a Espanya per anar a la selva peruana. Com va fer el pas?

Jo era capellà de la Guàrdia Civil i feia anys que treballava amb nens del carrer al Salvador, a Colòmbia, a Moçambic, a Tànger... i va arribar un moment en què el meu cor era més amb ells. La vida és massa curta com per no fer el que un realment somia fer i els somnis cal fer-los realitat. Vaig marxar al Perú pensant estar-m'hi només uns anys i tornar, però al final ser amb els més pobres dels pobres és ser dins del cor de Crist, i m'hi vaig quedar.

Què és Hogar Nazaret?

És el crit punyent de Jesús a la creu. Crist no vol aquesta barbaritat de nens que estan crucificats amb Ell. És un lloc ple d'amor que no s'atura davant de res ni de ningú, només davant de Déu. Hogar Nazaret és la bogeria de l'amor de Déu, és una oportunitat on aquests nens no només es recuperen de les seves ferides físiques, sinó que són capaços de dir-te: «Avui és el dia més feliç de la meua vida!» Hogar Nazaret és fenomenal, és genial veure els nens feliços, meravellosos, que te'ls menjaries a petons!

Quin és el seu missatge?

Ignacio M. Doñoro de los Ríos, fundador de Hogar Nazaret a l'Amazònia peruana

«Tinc la sort de viure entre els últims de la terra, on hi ha Jesús»

No puc canviar el món, però sí que puc canviar el món d'una persona. I canviant el seu món estic canviant tot el que hi ha al voltant meu. El cert és que Hogar Nazaret és una goteta d'aigua enmig de tanta misèria, d'extrema pobresa material que provoca una pobresa moral. Però sense aquestes gotetes, com deia la Mare Teresa de Calcuta, el mar no existiria.

Com intenta transmetre l'amor

de Déu?

Tinc la sort de viure entre els últims de la terra, on hi ha Jesús, on la seva Paraula sona de manera especial, amb una força tremenda. Jo em vaig enamorar de Déu i em vaig quedar atrapat en el seu amor i no vull cap altre amor a la meua vida. A www.hogarnazaret.es us podeu apropar a aquesta realitat dels nens crucificats i trobar una resposta real d'amor.

DESCARREGA'T JA LA NOVA APP DE

ràdio **estel**

Disponible a

